

SEANCES DU JEUDI 4 DECEMBRE 1986
VERGADERINGEN VAN DONDERDAG 4 DECEMBER 1986

ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERING

SEANCE DU SOIR
AVONDVERGADERING

SOMMAIRE:

COMMUNICATION DE M. LE PRESIDENT:

Page 292.

PROJET DE LOI:

Projet de loi portant confirmation des arrêtés royaux pris en exécution de l'article 1er de la loi du 27 mars 1986 attribuant certains pouvoirs spéciaux au Roi.

Rapport de la commission des Finances (articles 2, 3 et 13-4°).

Discussion. — *Orateur*: M. Cooreman, rapporteur, p. 292.

Vote des articles, p. 304.

Rapport de la commission de l'Economie (article 8).

Discussion. — *Orateurs*: M. V. Van Eetvelt, rapporteur, Mme Truffaut, M. Maystadt, Vice-Premier ministre et ministre des Affaires économiques, p. 293.

Vote de l'article, p. 304.

Rapport de la commission de l'Agriculture et des Classes moyennes (articles 13-2°, 14 et 16).

Ann. parl. Sénat — Session ordinaire 1986-1987
Parlem. Hand. Senaat — Gewone zitting 1986-1987

INHOUDSOPGAVE:

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER:

Bladzijde 292.

ONTWERP VAN WET:

Ontwerp van wet tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten vastgesteld ter uitvoering van artikel 1 van de wet van 27 maart 1986 tot toekenning van bepaalde bijzondere machten aan de Koning.

Verslag van de commissie voor de Financiën (artikelen 2, 3 en 13-4°).

Bespreking. — *Spreker*: de heer Cooreman, rapporteur, blz. 292.

Stemming over de artikelen, blz. 304.

Verslag van de commissie voor de Economische Aangelegenheden (artikel 8).

Bespreking. — *Sprekers*: de heer V. Van Eetvelt, rapporteur, Mevrouw Truffaut, de heer Maystadt, Vice-Eerste minister en minister van Economische Zaken, blz. 293.

Stemming over het artikel, blz. 304.

Verslag van de commissie voor de Landbouw en de Middenstand (artikelen 13-2°, 14 en 16).

Discussion. — *Orateurs*: MM. Van den Broeck, rapporteur, Knuts, Flandre, Meyntjens, M. Buchmana, ministre des Classes moyennes, M. Mainil, secrétaire d'Etat aux Pensions, adjoint au ministre des Affaires sociales, p. 295.

Vote des articles, p. 304.

Rapport de la commission de la Santé publique et de l'Environnement (article 11).

Discussion. — *Orateurs*: MM. Anciaux, rapporteur, Pataer, Flagothier, Holsbeke, M. Dehaene, ministre des Affaires sociales et des Réformes institutionnelles, p. 299.

Vote de l'article, p. 304.

Rapport de la commission des Affaires sociales (articles 6, 9, 10, 12, 13-1° en 13-3°).

Discussion. — *Orateurs*: MM. Anthuenis, rapporteur, Egelmeers, Mme Rifflet-Knauer, M. Pataer, M. Hansenne, ministre de l'Emploi et du Travail, MM. Gevenois, Vandenhove, Taminiaux, Valkeniers, p. 308.

Bespreking. — *Sprekers*: de heren Van den Broeck, rapporteur, Knuts, Flandre, Meyntjens, de heer Buchmann, minister van Middenstand, de heer Mainil, staatssecretaris voor Pensioenen, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken, blz. 295.

Stemming over de artikelen, blz. 304.

Verslag van de commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu (artikel 11).

Bespreking. — *Sprekers*: de heren Anciaux, rapporteur, Pataer, Flagothier, Holsbeke, de heer Dehaene, minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen, blz. 299.

Stemming over het artikel, blz. 304.

Verslag van de commissie voor de Sociale Aangelegenheden. (artikelen 6, 9, 10, 12, 13-1° en 13-3°).

Bespreking. — *Sprekers*: de heren Anthuenis, rapporteur, Egelmeers, Mevrouw Rifflet-Knauer, de heer Pataer, de heer Hansenne, minister van Tewerkstelling en Arbeid, de heren Gevenois, Vandenhove, Taminiaux, Valkeniers, blz. 308.

PRESIDENCE DE M. LEEMANS, PRESIDENT VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER LEEMANS, VOORZITTER

MM. Noerens et Nicolas, secrétaires, prennent place au bureau.
De heren Noerens en Nicolas, secretarissen, nemen plaats aan het bureau.

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 19 h 15 m.
De vergadering wordt geopend te 19 u. 15 m.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER COMMUNICATION DE M. LE PRESIDENT

De Voorzitter. — Ik had straks medegedeeld dat de bespreking van het verslag namens de commissie voor de Economische Aangelegenheden uitgebracht door de heer Victor Van Eetvelt eerst aan de orde zou komen.

M. Maystadt étant retenu à la Chambre pour répondre à une interpellation, je vous propose d'aborder la discussion du rapport de la commission des Finances. (*Assentiment.*)

ONTWERP VAN WET TOT BEKRACHTIGING VAN DE KONINKLIJKE BESLUITEN VASTGESTELD TER UITVOERING VAN ARTIKEL 1 VAN DE WET VAN 27 MAART 1986 TOT TOEKENNING VAN BEPAALDE BIJZONDERE MACHTEN AAN DE KONING

Bespreking van het verslag, uitgebracht namens de commissie voor de Financiën, betreffende de artikelen 2, 3 en 13-4°

PROJET DE LOI PORTANT CONFIRMATION DES ARRETES ROYAUX PRIS EN EXECUTION DE L'ARTICLE 1er DE LA LOI DU 27 MARS 1986 ATTRIBUANT CERTAINS POUVOIRS SPECIAUX AU ROI

Discussion du rapport, fait au nom de la commission des Finances, au sujet des articles 2, 3 et 13-4°

De Voorzitter. — Wij hervatten de beraadslaging over het ontwerp van wet tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten met de bespreking van het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Financiën betreffende de artikelen 2, 3 en 13-4°.

Nous reprenons la discussion du projet de loi portant confirmation des arrêtés royaux par l'examen du rapport, fait au nom de la commission des Finances, au sujet des articles 2, 3 et 13-4°.

Het woord is aan de heer Cooreman, rapporteur.

De heer Cooreman, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, de commissie voor de Financiën heeft deze verschillende koninklijke besluiten onderzocht. Zij was het eenparig eens dat de koninklijke besluiten die tot doel hadden de uitgaven van de Staat te beperken en van daaruit een aantal wijzigingen aan te brengen in de wet op de comptabiliteit van de Staat, doeltreffend waren. Nochtans werd in de commissie de mening geuit dat men dit evengoed bij wetsontwerp had kunnen doen, wat trouwens beaamd werd door een aantal leden. Het belet niet dat de maatregelen die door de regering werden genomen, als positief werden bestempeld.

Omtrent de andere koninklijke besluiten van fiscale aard, is er een buitengewoon interessante gedachtenwisseling geweest. Er werden verschillende vragen gesteld. De minister heeft de gevraagde inlichtingen verstrekt hetzij in de commissie, hetzij achteraf. Een deel daarvan kunt u terugvinden in het verslag. Daaruit bleek dat sommige van deze maatregelen wel degelijk bij koninklijk besluit dienden te worden genomen. Ik verwijs meer in het bijzonder naar de maatregelen voor het herschikken van de leningen die zeer moeilijk bij wet konden worden genomen. Dit diende te gebeuren door bijzondere machten toe te kennen

aan de regering omdat deze onderhandeling zeer delicaat was. Artikel 2 werd aangenomen met 8 stemmen, bij 5 onthoudingen, artikel 3 met 9 tegen 4 stemmen en het 4° van artikel 13 werd aangenomen met 8 tegen 4 stemmen. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Ik stel voor de vergadering te schorsen voor een vijftal minuten. (*Instemming.*)

— *De vergadering wordt geschorst te 19 u. 20 m.*

La séance est suspendue à 19 h 20 m.

Ze wordt hervat te 19 u. 25 m.

Elle est reprise à 19 h 25 m.

De Voorzitter. — De vergadering is hervat.

La séance est reprise.

M. de Wasseige est le seul orateur inscrit dans cette discussion mais, empêché, il prie le Sénat d'excuser son absence.

Daar niemand meer het woord vraagt in de bespreking van het verslag, uitgebracht namens de commissie voor de Financiën, verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de beraadslaging over de artikelen waarop dit verslag betrekking heeft.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion du rapport, fait au nom de la commission des Finances, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles faisant l'objet de ce rapport.

Artikel 2 luidt:

Art. 2. 1° Het koninklijk besluit nr. 402 van 18 april 1986 tot wijziging van de artikelen 17 en 18 van de wet van 28 juni 1963 tot wijziging en aanvulling van de wetten op de rijkscomptabiliteit, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

2° Het koninklijk besluit nr. 403 van 18 april 1986 tot wijziging van artikel 24 van de wet van 28 juni 1963 tot wijziging en aanvulling van de wetten op de rijkscomptabiliteit, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

Art. 2. 1° L'arrêté royal n° 402 du 18 avril 1986 modifiant les articles 17 et 18 de la loi du 28 juin 1963 modifiant et complétant les lois sur la comptabilité de l'Etat, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

2° L'arrêté royal n° 403 du 18 avril 1986 modifiant l'article 24 de la loi du 28 juin 1963 modifiant et complétant les lois sur la comptabilité de l'Etat, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

— Aangehouden.

Réservé

De Voorzitter. — Artikel 3 luidt:

Art. 3. 1° Het koninklijk besluit nr. 427 van 5 augustus 1986 betreffende de financiering van de financiële instellingen van openbaar nut, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

2° Het koninklijk besluit nr. 428 van 5 augustus 1986 tot wijziging van de herstellwet van 31 juli 1984, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

3° Het koninklijk besluit nr. 441 van 14 augustus 1986 betreffende de toe te kennen staatswaarborg aan de herfinancieringsleningen uitgegeven door de Nationale Maatschappij voor de huisvesting en de Nationale Landmaatschappij, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

4° Het koninklijk besluit nr. 446 van 20 augustus 1986 betreffende de verrichtingen tot regularisatie van een gedeelte van de intresten van bepaalde leningen uitgegeven door de Staat en door het Wegenfonds, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

5° Het koninklijk besluit nr. 450 van 29 augustus 1986 tot wijziging van de wet van 2 april 1962 tot oprichting van een Nationale Investeringsmaatschappij en van gewestelijke investeringsmaatschappijen, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

Art. 3. 1° L'arrêté royal n° 427 du 5 août 1986 relatif au financement des institutions financières d'intérêt public, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

2° L'arrêté royal n° 428 du 5 août 1986 modifiant la loi de redressement du 31 juillet 1984, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

3° L'arrêté royal n° 441 du 14 août 1986 relatif à la garantie de l'Etat à accorder aux emprunts de refinancement émis par la Société nationale du logement et par la Société nationale terrienne, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

4° L'arrêté royal n° 446 du 20 août 1986 relatif aux opérations de régularisation d'une partie des intérêts de certains emprunts émis par l'Etat et le Fonds des routes, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

5° L'arrêté royal n° 450 du 29 août 1986 modifiant la loi du 2 avril 1962 constituant une Société nationale d'investissement et des sociétés régionales d'investissement, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

M. de Wasseige et consorts présentent l'amendement que voici:

« A l'arrêté royal n° 428 visé à cet article, remplacer le § 2 de l'article 31 visé à l'article 1er par le texte suivant :

« § 2. Les montants fixés au § 1er seront pour moitié à charge des employeurs et pour l'autre moitié à charge des travailleurs, sauf pour l'année 1987 où ils seront uniquement à charge des employeurs.

Toutefois, le montant demandé à chaque travailleur pour les années 1984, 1985 et 1986 ne peut être inférieur au montant de la cotisation de solidarité qui lui aurait été retenue pour chacune de ces années, si elle avait été retenue. »

« Artikel 1, § 2, van het koninklijk besluit nr. 428, bedoeld in dit artikel, te vervangen als volgt:

« § 2. De in de eerste paragraaf vermelde bedragen zullen voor de helft ten laste van de werkgevers zijn en voor de andere helft ten laste van de werknemers, behalve voor het jaar 1987 waarin zij uitsluitend ten laste van de werkgevers zullen zijn.

Nochtans mag het bedrag dat aan elke werknemer wordt gevraagd voor de jaren 1984, 1985 en 1986 niet lager liggen dan het bedrag van de solidariteitsbijdrage die hem voor deze jaren zou zijn afgehouden, indien ze behouden was. »

De stemming over het amendement en de stemming over artikel 3 zijn aangehouden.

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 3 sont réservés.

Artikel 13-4° luidt:

4° Het koninklijk besluit nr. 418 van 16 juli 1986 tot wijziging en opheffing van sommige wets- en verordeningsbepalingen inzake pensioen van de personeelsleden van de overheidsdiensten, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

4° L'arrêté royal n° 418 du 16 juillet 1986 modifiant et abrogeant certaines dispositions législatives et réglementaires en matière de pension des agents des services publics, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

— Aangehouden.

Réservé.

De Voorzitter. — De aangehouden stemmingen hebben straks plaats.

Il sera procédé tout à l'heure aux votes réservés.

Bespreking van het verslag, uitgebracht namens de commissie voor de Economische Aangelegenheden, betreffende artikel 8

Discussion du rapport, fait au nom de la commission de l'Economie, concernant l'article 8

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het verslag, uitgebracht namens de commissie voor de Economische Aangelegenheden, betreffende artikel 8.

Nous abordons l'examen du rapport, fait au nom de la commission de l'Economie, au sujet de l'article 8.

Het woord is aan de heer Victor Van Eetvelt, rapporteur.

De heer V. Van Eetvelt, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, ik zal een kort verslag uitbrengen namens de commissie voor de Economische Angelegenheden.

Artikel 8 verwijst naar twee genummerde koninklijke besluiten, nr. 429 houdende afschaffing van de Regie der Belgische Rijkskoel- en Vriesdiensten, en nr. 469 houdende afschaffing van de bedrijfsraden en herstructurering van de Centrale Raad voor het bedrijfsleven.

Over beide koninklijke besluiten had de commissie een korte gedachtenwisseling.

Eerst werd gehandeld over het koninklijk besluit nr. 429, houdende afschaffing van Refribel.

In zijn inleidende uiteenzetting deelt de minister mede dat in verband met budgettaire besparingsmaatregelen is gebleken dat deze instelling niet langer in stand moest worden gehouden. Het koninklijk besluit bepaalt echter dat Refribel ten behoeve van haar liquidatie de rechtspersoonlijkheid gedurende een periode van zes maanden behoudt, na verloop waarvan de roerende en onroerende goederen, alsook de rechten en verbintenissen van Refribel worden overgedragen aan de Staat.

Het koninklijk besluit bepaalt dat de personeelsleden van Refribel onderworpen zullen zijn aan de mobiliteitsregels die van kracht zijn in het openbaar ambt. Er is evenwel een bijzondere bepaling waarin staat dat de financiële voordelen die aan hogere functies zijn verbonden, wanneer die functies gedurende ten minste vijf jaar werden uitgeoefend, gehandhaafd blijven.

Tijdens de bespreking werden onder meer vragen gesteld over het deficit van Refribel en over het lot en het aantal personeelsleden. De minister antwoordt dat momenteel nog 58 personen tewerkgesteld worden door de Regie van wie één persoon uit het departement is gedetacheerd.

Verscheidene leden vragen zich af of de termijn van zes maanden wel voldoende is om de liquidatie mogelijk te maken. Sommigen vragen of de activiteiten die nog operationeel zijn niet in stand worden gehouden door erop te bezuinigen. De minister geeft toe dat de termijn erg kort is. Toch is er de voorkeur aan gegeven de liquidatie te versnellen. Voor sommige installaties werd reeds een akkoord bereikt met particuliere firma's.

Het koninklijk besluit nr. 469 heeft tot voorwerp de rationalisatie van de consultatieve organen op economisch vlak en hierdoor de verwezenlijking van budgettaire besparingen.

Op vraag van een lid antwoordt de minister dat het volmachtbesluit een besparing van 14 miljoen frank per jaar moet opleveren. Het technisch en administratief personeel wordt integraal in de Centrale Raad voor het bedrijfsleven geïntegreerd, waar een soort pool zal worden gevormd.

Wat de bevoegdheden betreft, zullen de nieuwe bijzondere raadgevende commissies in de schoot van de Centrale Raad voor het bedrijfsleven dezelfde bevoegdheden bezitten als die van de af te schaffen bedrijfsraden.

Verder worden er vragen gesteld betreffende de frequentie van de vergaderingen van de bedrijfsraden en wordt er een overzicht gegeven van de ambtenaren niveau 1 in de bedrijfsraden en in de Centrale Raad voor het bedrijfsleven.

Tot slot betreurt een lid de afschaffing van de bedrijfsraden.

Een ander lid wenst de rationalisatie, ingevoerd door het koninklijk besluit, positief te benadrukken.

De minister legt uit dat aan de basis van het volmachtbesluit de opmerkingen van het Rekenhof liggen. Men mag bovendien niet uit het oog verliezen dat de Centrale Raad voor het bedrijfsleven, meer zelfs dan in het verleden, bij het wetgevend werk wordt betrokken.

Bij de stemming wordt artikel 8 aangenomen met 11 tegen 6 stemmen, terwijl het verslag eenparig werd goedgekeurd door de 17 aanwezige leden. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

M. le Président. — La parole est à Mme Truffaut.

Mme Truffaut. — Monsieur le Président, je me propose de traiter des arrêtés royaux 429 et 469. Le premier vise la suppression de la Régie des services frigorifiques de l'Etat belge, Refribel.

Des mesures d'économies budgétaires ont donc condamné une régie publique. Refribel conservera, durant six mois, sa personnalité juridique, mais, après cette période, ses biens meubles et immeubles, droits et

obligations, seront transférés à l'Etat. Quant aux membres de son personnel statutaire, ils seront soumis à l'obligation des règles de mobilité d'office, actuellement en vigueur.

La justification avancée recouvre une économie budgétaire. Pourtant le déficit de Refribel se réduisait, au cours des années: 82 millions en 1983, 26 millions en 1984 et 23 millions en 1985. Ne pouvait-on tenir compte de cette courbe décroissante?

Par ailleurs, le gouvernement a condamné en bloc tous les secteurs et centres régionaux alors que les pouvoirs publics, dans certaines régions, avaient, par une politique volontariste, rétabli le seuil de l'équilibre budgétaire. Sous leur responsabilité, les installations et services de Refribel assuraient de l'emploi directement et indirectement et s'affirmaient d'une grande utilité économique.

Je tiens à souligner, monsieur le ministre, qu'il en est ainsi pour la région liégeoise. Refribel était un pôle susceptible d'assurer le développement d'une zone agro-alimentaire installée en aval de la Meuse. La Régie des services frigorifiques était, de manière positive, en liaison avec les activités de l'abattoir et promettait un avenir à la fabrication de produits surgelés.

Notre région de Liège, déjà frappée de toutes parts, se serait bien passée d'une mesure que nous estimons injustifiée et qui exercera une influence néfaste sur les plans de l'emploi et de l'activité économique.

Nous voudrions avoir l'assurance, monsieur le ministre, que cette région ne souffrira pas, une nouvelle fois, d'une mesure prise sans discernement. Voudriez-vous nous faire connaître les mesures de substitution envisagées?

L'arrêté est également critiquable par le délai prévu, d'une durée de six mois, qui s'avère nettement insuffisant pour régler les problèmes multiples et gigantesques qu'entraînera la liquidation de Refribel: vente des installations, maintien en bon état de l'équipement, liquidation des produits périssables et réaffectation du personnel.

Pouvez-vous nous donner l'assurance que la suppression de Refribel ne s'avérera pas plus onéreuse que ne l'aurait été le maintien des secteurs dynamiques, quitte à l'envisager dans le cadre d'une rationalisation?

N'est-il pas légitime de voir, dans cette mesure, une nouvelle atteinte au principe de la gestion publique?

En ce qui concerne la suppression des conseils professionnels, cette mesure, dont la justification est d'ordre budgétaire, camoufle, une fois de plus, une orientation politique. En effet, elle signifie une perte de moyens et donc d'autonomie pour les conseils professionnels et, par voie de conséquence, pour le monde du travail. L'arrêté prévoit, en effet, une réduction du personnel affecté aux conseils professionnels avec, pour contrepartie budgétaire, une économie de 14 milliards par an, le personnel restant étant intégré au Conseil central de l'économie, où il constituera un pool.

Nous déplorons vivement, monsieur le ministre, la disparition des conseils professionnels, leur avis avait indéniablement une signification intéressante. En diminuant leurs moyens d'action, on réduit nécessairement leur influence, et ce faisant on aliénera davantage encore l'espace d'expression et de décision du monde du travail. (*Applaudissements sur les bancs socialistes.*)

M. le Président. — La parole est à M. Maystadt, Vice-Premier ministre.

M. Maystadt, Vice-Premier ministre et ministre des Affaires économiques. — Monsieur le Président, je tiens tout d'abord à remercier le rapporteur qui, malgré les conditions difficiles dans lesquelles il a dû travailler, nous a présenté un rapport très complet.

Mme Truffaut a parfaitement rappelé la portée du premier arrêté qui concerne Refribel. Elle s'interroge sur le point de savoir si la disparition de Refribel n'aura pas des conséquences économiques dommageables pour les régions concernées, notamment pour la région liégeoise.

Si les choses se passent normalement, c'est plutôt l'inverse qui pourrait se produire et donc, au lieu de connaître une diminution de l'emploi généré, directement ou indirectement, par cette activité, on pourrait observer, au contraire, la création de nouveaux emplois. Encore faut-il que les négociations puissent être menées à bon port.

En ce qui concerne plus particulièrement la région liégeoise, j'ai demandé aux services de Refribel de garder un contact étroit, d'une part, avec les responsables de la ville de Liège et, d'autre part, avec les candidats à la reprise, et particulièrement, parmi ceux-ci, avec une grande entreprise du secteur de la viande bien connue dans la région liégeoise.

Si ces négociations aboutissent, je suis convaincu que les garanties que vous demandez sur le plan économique ne manqueront pas.

En ce qui concerne le second arrêté relatif à l'intégration des conseils professionnels dans le Conseil central de l'économie, on peut discuter très longuement sur le point de savoir si l'économie pourrait être obtenue d'une manière ou d'une autre. Ce qui est important, c'est d'atteindre l'objectif budgétaire et de permettre en même temps le maintien d'une réelle concertation dans les secteurs.

Je viens de rencontrer une délégation d'un conseil professionnel qui venait se plaindre de la suppression du conseil et de son intégration dans le Conseil central de l'économie. Je lui ai demandé de m'expliquer très concrètement quelles étaient les activités que les membres du conseil professionnel ont aujourd'hui et qu'ils ne pourraient plus remplir demain, après leur intégration dans le Conseil central. Après avoir passé en revue, de manière concrète, leurs activités des dernières années les membres de la délégation ont dû conclure qu'en réalité, ils pourraient parfaitement, avec les mêmes personnes — la même composition donc — et une même autorité morale, continuer à rendre des avis dans une série de matières et à assurer une bonne concertation entre les représentants des employeurs et des travailleurs de ce secteur. Finalement, le titre, l'étiquette sur la bouteille en quelque sorte, change, mais le contenu demeure le même. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion du rapport fait au nom de la commission de l'Economie, je la déclare close et nous passons à l'examen de l'article 8 faisant l'objet de ce rapport.

Daar niemand meer het woord vraagt in de bespreking van het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Economische Aangelegenheden, verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de beraadslaging over artikel 8 waarop dit verslag betrekking heeft.

Artikel 8 luidt:

Art. 8. 1° Het koninklijk besluit nr. 429 van 5 augustus 1986 houdende afschaffing van de Regie der Belgische Rijkskoel- en Vriesdiensten, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

2° Het koninklijk besluit nr. 469 van 9 oktober 1986 houdende afschaffing van de bedrijfsraden en herstructurering van de Centrale Raad voor het bedrijfsleven, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

Art. 8. 1° L'arrêté royal n° 429 du 5 août 1986 portant suppression de la Régie des services frigorifiques de l'Etat belge, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

2° L'arrêté royal n° 469 du 9 octobre 1986 portant suppression des conseils professionnels et restructuration du Conseil central de l'économie, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

— Aangehouden.

Réservé.

De Voorzitter. — Wij stemmen straks over artikel 8.

Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'article 8.

Bespreking van het verslag, uitgebracht namens de commissie voor de Landbouw en de Middenstand, betreffende de artikelen 13-2°, 14 en 16

Discussion du rapport, fait au nom de la commission de l'Agriculture et des Classes moyennes, concernant les articles 13-2°, 14 et 16

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het verslag, uitgebracht namens de commissie voor de Landbouw en de Middenstand, betreffende de artikelen 13-2°, 14 en 16.

Nous abordons la discussion du rapport fait au nom de la commission de l'Agriculture et des Classes moyennes, concernant les articles 13-2°, 14 et 16.

Het woord is aan de heer Van den Broeck, rapporteur.

De heer Van den Broeck, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, de commissie voor de Landbouw en de Middenstand heeft de artikelen 13-2°, 14 en 16 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten nrs. 416,

444, 464 en 426, in haar vergadering van woensdag 26 november, besproken.

Artikel 13-2° betreft het koninklijk besluit nr. 416 tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 72 van 10 november 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen.

Dit koninklijk besluit strekt ertoe de maatregelen die voor de andere pensioenregelingen getroffen zijn, uit te breiden tot de sector van de zelfstandigen.

Een van de nieuwigheden die in deze tekst vervat liggen, bestaat erin dat de verschuldigde pensioenachterstallen die bij het overlijden niet betaald zijn, aan de langstlevende echtgenoot zullen worden uitbetaald.

Een ander punt betreft de tegemoetkomingen voor loopbaanonderbrekingen. Deze worden gelijkgesteld met de overige uitkeringen. Inzake de pensioenleeftijd wordt elke discriminatie tussen man en vrouw weggevoerd, zoals dit reeds in de openbare sector het geval is. Wie dus tussen de leeftijd van 60 en 65 jaar met pensioen gaat, zal een pensioen ontvangen dat berekend wordt op basis van het reële aantal loopbaanjaren, zonder reductie.

Wat het bedrag van de pensioenen betreft, werd door een lid de opmerking gemaakt dat het lager ligt dan het minimum van de overlevingsuitkeringen. De staatssecretaris deelde echter mede dat hij, met de minister van Middenstand, naar een middel zoekt om, in overeenstemming met de regeringsverklaring, het forfaitair pensioen van de zelfstandigen geleidelijk op te trekken tot het niveau van het gewaarborgd inkomen voor bejaarden. Na een discussie verklaarde de staatssecretaris dat de minimumpensioenen voor mannen en vrouwen voortaan dezelfde zullen zijn. De ongelijkheid inzake pensioenleeftijd zal op zijn vroegst op 1 januari 1988 verdwenen zijn, naar er zullen in elk geval overgangsmaatregelen worden genomen.

Artikel 13-2°, werd in de commissie aangenomen met 8 tegen 3 stemmen, bij 3 onthoudingen.

Artikel 14 betreft het koninklijk besluit nr. 444 tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 289 van 31 maart 1984 houdende tijdelijke maatregelen inzake matiging van de inkomsten der zelfstandigen met het oog op de vermindering van de openbare lasten en het financieel evenwicht van het sociaal statuut van de zelfstandigen. De staatssecretaris wees erop dat er in 1986 geen indexsprong heeft plaatsgehad en dat daarom de matigingsbijdrage voor dat jaar verminderd is van 6 tot 4,5 pct.

Het koninklijk besluit nr. 464 betreft de consolidering van de maatregelen inzake matiging van de inkomsten der zelfstandigen. Voor de cijfers die werden medegedeeld inzake de opbrengst en de bestemming van de sociale-solidariteitsbijdrage van de zelfstandigen, enerzijds, en de inkomstenmatiging van de zelfstandigen, anderzijds, verwijs ik naar het verslag.

Artikel 14 werd aangenomen met 9 tegen 5 stemmen.

Artikel 16 betreft het koninklijk besluit nr. 426 tot instelling van een Fonds voor de gezondheid en de productiviteit van dieren.

Dit Fonds wordt gestijfd door: een startdotatie van de Staat; verplichte bijdragen die per sector worden vastgesteld; bedragen uitgetrokken op de begroting van Landbouw; vrijwillige bijdragen en ontvangsten uit bijdragen van de EEG in de uitgaven van het Fonds.

Het bedrag van de bijdragen en de wijze waarop ze worden geïnd, worden per sector bepaald, met inachtneming van de jaarprogramma's die door de Raad worden vastgesteld. De bijdragen moeten worden beschouwd als tegenprestatie voor de identificeerbare diensten verleend door het Fonds. De staatssecretaris geeft toe dat een stelsel van verplichte bijdragen misschien niet aangenaam is, maar het gaat om een beschermende maatregel. Het algemeen belang vereist immers dat op het gebied van de diergezondheid een degelijke controle bestaat.

Na discussie verduidelijkt de staatssecretaris dat de geraamde werkingskosten zeer bescheiden zullen zijn: waarschijnlijk minder dan 10 miljoen. Er wordt medegedeeld dat men in geval van overmacht zijn toevlucht zal nemen tot uitzonderlijke oplossingen die buiten het kader van deze maatregelen vallen, zoals bijvoorbeeld in het geval van de varkenspest toen de Europese Gemeenschap ons is bijgesprongen.

De staatssecretaris verwijst naar de algemene strafwetgeving met betrekking tot de sanitaire politie. Het Fonds zal enkel beschikken over de middelen om zijn programma's te doen uitvoeren, maar geen enkele bevoegdheid hebben om op te treden.

Artikel 16 wordt aangenomen met 10 tegen 4 stemmen. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Knuts.

De heer Knuts. — Mijnheer de Voorzitter, allereerst wens ik de rapporteur te danken. De commissie heeft hem terecht vertrouwen geschonken voor het opstellen van dit verslag.

Het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen heeft sinds enkele jaren zoveel aanpassingen, wijzigingen en dataveranderingen ondergaan dat geen enkele zelfstandige zijn weg nog vindt in dit doolhof van koninklijke besluiten en uitvoeringsbesluiten.

Om meer klaarheid te bekomen en om te pogen sommige onrechtvaardigheden weg te werken, zou ik het eerst willen hebben over het koninklijk besluit nr. 416. Door de artikelen 1 en 4 van het koninklijk besluit nr. 416 wordt geen vervroeging van de ingangsdatum van het pensioen meer toegestaan vóór de leeftijd van 60 jaar.

Dit betekent dat de huidige regeling inzake vervroegde aanvangsdatum nog enkel voor de mannen zal gelden, wat ontegensprekelijk voor de vrouwen een discriminatie is. Wij vernemen daarenboven dat deze maatregel helemaal geen besparing oplevert. Bevoegde instanties hebben berekend dat in plaats van besparend te zijn er een meeruitgave mag worden verwacht van meer dan 2 miljard.

Een andere onrechtvaardigheid is vervat in artikel 6 van hetzelfde koninklijk besluit waarmee artikel 31-6° van koninklijk besluit 72 van 10 november 1967 wordt gewijzigd. Dit artikel bepaalt dat het pensioen van de overlijdensmaand slechts aan de overlevende echtgenoot wordt uitbetaald. De overige personen, die rechthebbend zouden zijn, kunnen dus geen aanspraak maar maken op dat maandbedrag. Deze personen dragen evenwel vaak de begrafenis- en hospitaalkosten enzovoort.

Daarom vragen wij onze amendementen aan te nemen die ertoe strekken de artikelen 1, 4, 6, 7 en 8, van het koninklijk besluit nr. 416 van 16 juli 1986 weg te laten. Daarbij, het uitbetalen van het volledige pensioen van de maand van het overlijden zou een belangrijke financiële hulp betekenen voor behoeftige nabestaanden.

Wij vragen daarom artikel 9 als volgt te wijzigen: «Dit besluit treedt in werking de eerste dag van de maand die volgt op deze waarin dit besluit in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt.»

Een ander koninklijk besluit is zeer nadelig voor de zelfstandigen en heeft heel wat beroering verwekt. Dit koninklijk besluit nr. 464 van 25 september 1986 heeft tot doel de inkomensmatiging van de zelfstandigen, ingesteld door het koninklijk besluit nr. 289 van 31 maart 1984, met ingang van 1 januari 1987 als permanente regeling in te voeren en te consolideren.

De consolideringsbijdrage werd vastgesteld op 6,12 pct. van de bedrijfsinkomsten van 1983, maar is slechts verschuldigd voor zover de bedrijfsinkomsten van de zelfstandige voor het betrokken jaar hoger liggen dan zijn geïndexeerde bedrijfsinkomsten van 1983. 6,12 pct. is een maximale bijdrage die voor 1986 werd berekend op de inkomsten van 1983.

Weliswaar, door de evolutie van het indexcijfer der consumptieprijzen in de loop van het jaar 1986, zal deze matiging maar 4,5 pct. bereiken, maar voor sommigen blijft ze toch altijd een verhoogde parafiscale druk. Dit is strijdig met het regeerakkoord en is de zoveelste niet-gehouden belofte. Immers de sociale-zekerheidsbijdragen van de actieven zouden niet worden verhoogd. De maatregel betekent een minder inkomst voor voornamelijk kleine zelfstandigen die het nu al moeilijk hebben om het hoofd boven water te houden.

Wij verzoeken de regering dan ook ons amendement dat ertoe strekt om paragraaf 2 in artikel 14 te schrappen, aan te nemen.

Aansluitend en om te eindigen, mijnheer de Voorzitter, wil ik inzake de pensioenregeling voor werknemers, het koninklijk besluit nr. 415, handelend over de besparingen, en de wijziging van de pensioenregeling voor de zeevissers, aan de kaak stellen.

De tekst van 1.2 luidt letterlijk: «De leeftijdsvoorwaarden, de voorwaarden voor berekening van het pensioen en de regelen houdende de aanvullende financiering worden op de algemene regeling afgestemd.» Dit betekent met andere woorden dat de zeevissers onder andere niet meer vóór de leeftijd van 60 jaar met pensioen kunnen gaan.

Welnu, wie maar enigszins op de hoogte is van het harde leven van een zeevisser weet dat dergelijke maatregel de asociale politiek van deze regering nu volledig blootlegt. Inderdaad, een zeevisser kan onmogelijk na de leeftijd van 55 jaar het harde zeemansleven nog verder zetten. Het gevolg zal zijn dat de werkgever hem zal verplichten de laatste vijf jaar

aan de wal door te brengen. De visser zal verplicht zijn, ofwel los werk te doen, ofwel zal hij worden aangespoord ziekteverlof te nemen.

Wat een vreselijk lot voor die werknemers, die in vele publikaties als een soort helden van de zee worden bezongen, maar die nu door de schuld van deze regering hun laatste dagen moeten slijten, levend van hulp of ziekenbond. Namens alle vissers van de kust vraag ik de regering de toepassing van artikel 415 — paragraaf 1.2 — te herzien en de zeevissers op 55 jaar met pensioen te laten gaan, zoals dit tot nu toe mogelijk was.

Zo kom ik tot het koninklijk besluit nr. 426 betreffende de instelling van een Fonds voor de gezondheid en de productie van dieren. Niemand zal eraan twijfelen dat de instelling van dergelijk Fonds nuttig en wenselijk is. Hoe dat Fonds moet worden ingeschat of juridisch gekwalificeerd, — daar schijnen twijfels over te bestaan — houdt onze aandacht gaande. De landbouwer staat er niet bij stil, maar vraagt zich enkel af: heb ik er wat aan en wat gaat het me kosten?

Het antwoord op de eerste vraag is zeer duidelijk: de landbouwer en de landbouw en veeteelt in het algemeen zullen er wel bij varen en hun positie verstevigen.

Het antwoord op de tweede vraag is niet erg duidelijk. Hier strooit men zand in de ogen of anders gezegd men noemt het kind niet bij de naam. Inderdaad, het gaat hier om verplichte bijdragen voor iedereen wier activiteit op het kweken van dieren of het voortbrengen van dierlijke producten is afgestemd. Per dier of per produkt moet er worden betaald. Of men het nu heeft over bijdragen, tussenkomsten, retributies en noem maar op, angstvallig vermijdt men het correcte woord, belastingen, te gebruiken. Men hoort dat woord niet graag en het klinkt als een vloek, maar men kan er niet omheen dat hier in feite van een belasting moet worden gesproken.

Dieren en dierlijke produktie liggen al onder het zware geschut van EG-maatregelen, nu komt daar nog een belasting bovenop waarvan de grootte en de impact niet eens gekend zijn. De belastingen in welke vorm ook, mochten niet worden verhoogd! Nu schijnt dat voor de landbouw en veeteelt wel te kunnen, alhoewel de positie van de landbouwer er niet rooskleuriger is op geworden, integendeel. In deze sector moeten veel bedrijven vechten om het hoofd boven water te houden.

Wat me nog meer verontrust, is te moeten vaststellen dat de besparingswoede van deze regering ook haar verantwoordelijkheid op de helling zet. De participatie door medefinanciering moet leiden tot een doeltreffender aanwenden van de middelen en een correcte toepassing van de reglementering. Slaagt men daar niet in — de eventuele oorzaken van dat niet-slagen worden buiten beschouwing gelaten —, dan moeten de beroepsmilieus maar de economische gevolgen dragen, hetzij door meer belastingen in de vorm van bijdragen te betalen, hetzij door hun veestapel in waarde te zien verminderen.

Heeft men dan geen oog voor de enorme export en diens batige balans ten bedrage van circa 30 miljard? Weet men dan niet dat macroeconomisch de situatie ongunstig is?

Veeteelt en dierlijke producten zijn op Europees en internationaal vlak zorgenkinderen geworden. Ieder land probeert de eigen produktie te beschermen en aan de grenzen wordt nauwlettend toegekeken op alles wat wordt ingevoerd. Woedeuitbarstingen aan de grenzen en vernietiging van import kwamen de jongste jaren herhaaldelijk voor.

Een doeltreffende bestrijding van veeziekten is alleen mogelijk door de tussenkomst van de overheid, een overheid die angstvallig waakt voor de naleving van internationale verplichtingen, een overheid die beschermend en begeleidend optreedt voor een sector die exportgericht is en internationaal slechts dan kan overleven wanneer de overheid de middelenlast op zich neemt en niet het minste van haar verantwoordelijkheid op de beroepsmilieus afwentelt.

De SP zal dit artikel niet bekrachtigen en zal ook tegen het ontwerp van wet in zijn geheel stemmen. (*Applaus op de socialistische banken en op sommige banken van de Volksunie.*)

M. le Président. — La parole est à M. Flandre.

M. Flandre. — Monsieur le Président, monsieur le ministre, chers collègues, étant intervenu en commission au sujet de la création d'un fonds en vue d'alimenter les secteurs de la police sanitaire des animaux, j'ai fait remarquer aux commissaires le danger que courait la classe agricole, espèce en voie de disparition, comme le héron et l'hirondelle, et donc à protéger. Ce danger provient de la charge supplémentaire d'une cotisation non encore fixée et dont la caractéristique majeure

paraît être la faculté d'« élasticité » de son futur montant. Sa définition réelle: un impôt de plus pour les agriculteurs, d'un montant d'environ 110 millions.

Est-il encore besoin de rappeler que la mauvaise politique agricole menée actuellement a obligé l'Etat à subventionner l'agriculture afin de ne pas la voir disparaître complètement... dans la nature?

Près de trois mille agriculteurs « lâchent » leur profession chaque année, tandis que le terrain à cultiver régresse en proportion pour diverses raisons de « projets d'expansion économique »!

Dois-je aussi vous rappeler le nombre effarant de suicides dans la classe agricole? Ne connaissez-vous donc pas les difficultés rencontrées par les jeunes agriculteurs confrontés aux problèmes de rentabilité découlant des quotas qui leur sont imposés et du remboursement des crédits?

Ces quotas imposés permettent à la CEE de continuer à accepter, en paiement de ces exportations de nouvelles technologies ou d'acier produit presque à perte — disons « presque » pour vous faire plaisir —, les excédents de certains secteurs de productions alimentaires des pays tiers. Je citerai, à titre d'exemples, le beurre néo-zélandais, le maïs et le soja américains, le manioc chinois, les carcasses de viande surgelée d'Argentine, les huiles végétales, les oranges de Californie et — mais ceci n'est pas alimentaire! — les futures poupées grandeur nature en latex, de type asiatique, *made in Hong Kong*, Japon ou Taiwan, en remède souverain contre le sida!

En imposant une charge financière supplémentaire à l'agriculture, vous vous placez dans l'obligation d'intensifier encore vos interventions sous forme de subsides, en tuant du même coup l'âme de l'agriculteur. Ce dernier devient un nouveau serf du XXe siècle, indemnisé par l'Etat, pour des prestations de plus en plus pénalisées par ... ce même Etat! La tâche la plus noble de l'homme, c'est-à-dire nourrir l'humanité, devient ainsi, grâce à votre politique, le mal nécessaire à supporter et à financer.

Voilà, brièvement exposées, les raisons pour lesquelles nous ne pouvons approuver la façon dont l'Etat veut constituer son fonds, d'après l'arrêté n° 426 du 5 août 1986, afin d'alimenter les prestations d'un service national qui me paraît de plus en plus intéressé à prester officiellement dans tout le pays. Ceci lui revient certes de droit, mais il empiète ainsi — et c'est beaucoup plus grave — sur les plates-bandes de la Région wallonne et sur la loi spéciale, par le biais du projet de loi — un de plus — sur la police sanitaire, par lequel le service national s'attribue d'office la gestion sanitaire de toute la faune sauvage, en donnant ainsi un grand coup de botte dans le postérieur de nos si sympathiques petits hommes verts! Entendez par là nos agents techniques des Eaux et Forêts, qui se bornent désormais à « griffer » les écorces... (*Applaudissements sur les bancs Ecolo et Agalev.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Meyntjens.

De heer Meyntjens. — Mijnheer de Voorzitter, heren ministers, collega's, in de eerste plaats wil ik even spreken over artikel 13-2° betreffende de pensioenen van de zelfstandigen. Wij kunnen er inderdaad mee akkoord gaan dat men de leeftijd voor de oppensioenstelling gelijk schakelt met die van de werknemers. Maar wij kunnen er ons niet mee akkoord verklaren — wij hebben dat reeds in de commissie gezegd — dat de pensioenbedragen voor de zelfstandigen zo laag zijn en zo laag blijven. Personen die gedurende gans hun leven, 30 à 35 jaar, hebben bijgedragen en die per toeval op het einde van hun loopbaan door ziekte of door tegenslag worden getroffen, moeten genoeg nemen met een gezinspensioen van 16 000 frank, dat is heel wat minder dan het bestaansminimum voor degenen die nooit bijdragen hebben betaald.

Ik weet wel dat de heren ministers mij gelijk zullen geven, dat zij zullen zeggen over geen geld te beschikken dat er middelen moeten worden gezocht om die problematiek te regelen enzovoort. Ik dring er echter op aan dat men dat zo snel mogelijk doet. Wanneer men werklozen aanzet om de loopbaan van zelfstandige te kiezen, men hen na een aantal jaren waarin zij als zelfstandige hebben gewerkt niet in de kou laat staan, zodat zij na het beëindigen van hun loopbaan niet naar het OCMW moeten worden verwezen.

Betreffende artikel 14 en de koninklijke besluiten nrs. 444 en 464 wil ik er even de aandacht op vestigen dat men oorspronkelijk de matigingsbijdrage voor drie jaar had gepland en dat men nu de consolidering ervan vraagt. Wij kunnen er mee akkoord gaan dat, wanneer de werknemers moeten matigen, dat ook voor de zelfstandigen geldt. Ik wil echter wijzen op een aantal onvolkomenheden in de koninklijke besluiten.

Een eerste opmerking is dat men als basis om de matigingsbijdrage te heffen, het inkomen van 1983 neemt. U weet zeer goed, mijnheer de minister, dat een zelfstandige in 1983 een zeer goed jaar kan gehad hebben, maar dat 1982 of 1984 een slecht jaar kan zijn geweest. Men kan dus moeilijk een lineaire maatregel treffen en steeds het inkomen van 1983 als basis nemen. Het zou veel interessanter zijn deze matigingsbijdrage vast te stellen door van een aantal jaren een gemiddelde te nemen.

Ten tweede, hebben wij in de commissie een discussie gehad over de bedragen van deze matiging. U hebt, mijnheer de minister, in de commissie een voorbeeld gegeven betreffende de bedrijfsinkomsten van personen die in 1983 400 000 frank hebben verdiend. U hebt erbij gezegd dat men via de indexering in 1986 eventueel 448 000 frank zou mogen verdienen vooraleer een bijdrage moet worden betaald, maar dat degenen die boven dat bedrag komen 24 480 frank zullen moeten betalen, wat het plafond zou zijn. Het spreekt vanzelf dat wanneer men slechts 1 000 frank meer heeft verdiend, men maar 1 000 frank moet betalen. Verder zou men niet gaan. Die berekening werd in het verslag opgenomen. Ik heb hier de brochure *De Fiscooloog* bij mij — u zult dat blad waarschijnlijk ook kennen — waarin wordt gezegd wat eigenlijk de definitieve matigingsbijdrage zou moeten zijn en hoe de berekening ervan moet gebeuren. Ik zal het artikel niet helemaal voorlezen, dat zou ons te ver leiden. Indien u niet over de brochure beschikt, dan zal ik er een copie van laten maken en ze u bezorgen. De berekening die in het verslag van de Senaatscommissie staat is fout.

De heer Van In. — Inderdaad.

De heer Meyntjens. — Indien men van de eerste berekening de tweede afrekt, komt men tot de werkelijke matigingsbijdrage. In tegenstelling tot wat in de commissie werd beweerd, zal men een meerverdiensite van 24 000 frank niet integraal moeten afgeven. Dat zou al te schandalig zijn. In dit artikel staat echter duidelijk hoe de matigingsbijdrage moet worden berekend.

Voor deze matigingsbijdrage werd een maximum vastgelegd op 24 000 frank. Ik vind deze maatregel eveneens schandalig, vermits dit ook lineair is. Iemand die in 1983 400 000 frank bedrijfsinkomsten had en in 1987 500 000 frank, zou 24 000 frank matigingsbijdrage moeten betalen, terwijl iemand die in 1983, 1 miljoen bedrijfsinkomsten had en in 1987, 1,5 miljoen frank, ook maar 24 000 frank matigingsbijdrage zou moeten betalen. In deze gevallen mag men geen lineaire maatregelen treffen, maar zou men de matigingsbijdrage moeten berekenen op basis van wat men meer verdient. Dit zou sociaal rechtvaardig zijn.

Ik neem aan dat u daar op het ogenblik niet veel kunt aan veranderen, mijnheer de minister. Maar indien men in de toekomst nog maatregelen zou treffen met betrekking tot de zelfstandigen, zou u toch moeten proberen een klimaat te scheppen waarin de zelfstandigen kunnen leven en werken. U bent zelf een zelfstandige, mijnheer de minister, en zou dus moeten weten dat zij op het ogenblik zo wat vogelvrij verklaard zijn. Wanneer men zegt dat de KMO's een van de pijlers zijn die de economie schragen, moet men de middenstanders ook de mogelijkheid geven om deze pijler uit te bouwen. (*Applaus op de banken van de Volksunie en op de socialistische banken.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Buchmann.

De heer Buchmann, minister van Middenstand. — Mijnheer de Voorzitter, ik wil de rapporteur feliciteren voor het uitgebreide en zeer goede verslag, dat nochtans in moeilijke omstandigheden moest worden opgesteld.

Wat de opmerkingen van de heer Knuts aangaande de koninklijke besluiten nrs. 444 en 464 betreft, verwijs ik naar de antwoorden die ik op soortgelijke vragen gegeven heb in de commissie en die weergegeven zijn in het verslag.

Mijnheer Meyntjens, in de commissie hebben wij een voorbeeld gegeven voor de berekening van de matigingsbijdrage, waarover sprake in het koninklijk besluit nr. 464. Mijsz intenz is de berekening in dit voorbeeld nog altijd juist. Ik heb jammer genoeg het artikel in *De Fiscooloog* niet gelezen. Ik zou graag met u samen eens bekijken hoe in dit artikel het koninklijk besluit wordt benaderd. Ik kan mij echter moeilijk inbeelden dat wij tot verschillende bedragen zullen komen. Ik denk niet dat het de bedoeling is verder in te gaan op alle voorbeelden die u hier gegeven hebt, maar ik wil wel met u eens al de berekeningen over doen. Wij zullen elkaar daarna misschien beter begrijpen.

Ik wil ook een antwoord geven op de vragen van de heer Knuts en de heer Flandre met betrekking tot het Fonds voor de gezondheid en de productie van dieren. Die bijdragen zijn in feite een retributie voor geleverde prestaties en kunnen moeilijk worden bestempeld als een belasting, zoals de heer Knuts het voorstelde.

Bij het opstellen van de programma's zullen de beroepsverenigingen worden betrokken, alsmede bij het bepalen van de bijdragen.

En réponse à M. Flandre, je dirai que le Fonds de la santé et de la production des animaux répond effectivement à un impératif budgétaire, mais il permettra de mener une action plus efficace dans le domaine de la politique sanitaire des animaux, grâce à une coopération mieux intégrée et mieux concertée à des milieux professionnels agricoles, ce qui présente un intérêt supérieur.

Ik denk hiermee op de meeste vragen te hebben geantwoord. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

M. le Président. — La parole est à M. Mainil, secrétaire d'Etat.

M. Mainil, secrétaire d'Etat aux Pensions, adjoint au ministre des Affaires sociales. — Monsieur le Président, je désire ajouter une précision à la réponse de mon collègue à la question posée par M. Knuts au sujet de la suppression de la pension anticipée avant 60 ans et du paiement de la mensualité du mois du décès. Il ne s'agit pas de mesures propres au régime des indépendants mais bien de dispositions générales dont la justification est largement explicitée dans le rapport. Je conteste formellement que ces mesures occasionneront une dépense. M. Knuts a cité le chiffre de 2 milliards, qu'on a d'ailleurs pu trouver dans certaine presse, mais j'en ignore l'origine. J'affirme que ces mesures engendreront une économie substantielle et les chiffres précis ont été mis à la disposition des organes consultatifs.

En ce qui concerne le régime des marins-pêcheurs, je constate que M. Knuts vient à leur secours, alors que la mesure envisagée a été prise à leur demande étant donné qu'ils ne désiraient nullement continuer à payer des compléments de cotisations pour bénéficier d'un régime particulier dont l'expérience montre qu'ils en tiraient rarement bénéfice. C'est donc à la demande expresse des marins-pêcheurs que ce régime a été supprimé.

En réponse aux questions de M. Meyntjens, nous reconnaissons qu'effectivement la pension forfaitaire des indépendants reste trop modeste. J'attire toutefois l'attention sur le fait que la pension proportionnelle est allouée pour les cotisations versées à partir de 1984. Cette mesure résulte de la loi du 15 mai 1984 et, conformément à la déclaration gouvernementale, nous veillerons à ce qu'un rattrapage progressif de la pension des indépendants puisse se réaliser par rapport au revenu garanti aux personnes âgées. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion du rapport fait au nom de la commission de l'Agriculture et des Classes moyennes, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles faisant l'objet de ce rapport.

Daar niemand meer het woord vraagt in de bespreking van het verslag, uitgebracht namens de commissie voor de Landbouw en de Middenstand, verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de beraadslaging over de artikelen waarop dit verslag betrekking heeft.

Je signale qu'une série d'amendements, signés par moins de trois membres, ont été présentés à différents articles du projet de loi en discussion.

Ik deel u mee dat een reeks amendementen, ondertekend door minder dan drie leden, zijn ingediend op verschillende artikelen van het in behandeling zijnde ontwerp van wet.

Puis-je considérer que ces amendements sont appuyés?

Mag ik aannemen dat deze amendementen gesteund worden? (*Talrijke leden staan op.*)

Aangezien deze amendementen reglementair gesteund worden, maken ze deel uit van de bespreking.

Ces amendements étant régulièrement appuyés, ils feront partie de la discussion.

Artikel 13-2° luidt:

2° Het koninklijk besluit nr. 416 van 16 juli 1986 tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 72 van 10 november 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

2° L'arrêté royal n° 416 du 16 juillet 1986 modifiant l'arrêté royal n° 72 du 10 novembre 1967 relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs indépendants, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

De heren Content en Knuts stellen volgende amendementen A en B voor:

« A. In het koninklijk besluit nr. 416 bedoeld in artikel 13-2°, de artikelen 1, 4, 6, 7 en 8 te doen vervallen.

B. Het artikel 9 van hetzelfde koninklijk besluit als volgt te wijzigen:

« Dit besluit treedt in werking de eerste dag van de maand die volgt op die waarin het in het Belgisch Staatsblad is bekendgemaakt. »

« A. Dans l'arrêté royal n° 416 visé à l'article 13-2°, supprimer les articles 1er, 4, 6, 7 et 8.

B. Modifier comme suit l'article 9 du même arrêté royal:

« Le présent arrêté entre en vigueur le premier jour du mois qui suit celui au cours duquel il aura été publié au Moniteur belge. »

Het woord is aan de heer Knuts.

De heer Knuts. — Ik verwijs naar de verantwoording bij mijn amendement, mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter. — De stemming over de amendementen en de stemming over artikel 13-2° zijn aangehouden.

Le vote sur les amendements et le vote sur l'article 13-2° sont réservés.

Artikel 14 luidt:

Art. 14. 1° Het koninklijk besluit nr. 444 van 14 augustus 1986 tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 289 van 31 maart 1984 houdende tijdelijke maatregelen inzake matiging van de inkomsten der zelfstandigen met het oog op de vermindering van de openbare lasten en het financieel evenwicht van het sociaal statuut van de zelfstandigen, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

2° Het koninklijk besluit nr. 464 van 25 september 1986 tot consolidatie van de maatregelen inzake matiging van de inkomsten der zelfstandigen, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

Art. 14. 1° L'arrêté royal n° 444 du 14 août 1986 modifiant l'arrêté royal n° 289 du 31 mars 1984 portant certaines mesures temporaires relatives à la modération des revenus des travailleurs indépendants en vue de la réduction des charges publiques et l'équilibre financier du statut social des travailleurs indépendants, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

2° L'arrêté royal n° 464 du 25 septembre 1986 consolidant les mesures relatives à la modération des revenus des travailleurs indépendants, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

De heren Content en Knuts stellen volgende amendement voor:

« Het koninklijk besluit nr. 464 bedoeld in artikel 14-2° in te trekken. »

« Rapporter l'arrêté royal n° 464. »

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Knuts.

De heer Knuts. — Ik verwijs naar de verantwoording bij mijn amendement, mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement en de stemming over artikel 14 zijn aangehouden.

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 14 sont réservés.

Artikel 16 luidt:

Art. 16. Het koninklijk besluit nr. 426 van 5 augustus 1986 tot instelling van een Fonds voor de gezondheid en de productie van de dieren, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

Art. 16. L'arrêté royal n° 426 du 5 août 1986 instaurant un Fonds de la santé et de la production des animaux, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

De heren Content en Knuts stellen volgend amendement voor:

« Het koninklijk besluit nr. 426 bedoeld in dit artikel in te trekken. »

« Rapporter l'arrêté royal n° 426 visé à cet article. »

Het woord is aan de heer Knuts.

De heer Knuts. — Mijnheer de Voorzitter, in het amendement dat wij hebben ingediend bij artikel 16 hebben wij gevraagd dit artikel te schrappen. In onze verantwoording gaven we daar in het kort de redenen voor.

Tijdens de verdediging van ons amendement komen wij er toch wat breedvoeriger op terug.

Het koninklijk besluit nr. 426 voorziet in de oprichting van een Fonds voor de gezondheid en de produktie van de dieren. Het Fonds heeft tot doel tussen te komen in de financiering van vergoedingen, toelagen, en andere prestaties met betrekking tot de bestrijding van de dierenziekten en de verbetering van de hygiëne, de gezondheid en de kwaliteit van de dieren en de dierlijke produkten. Aldus wenst men de uitgaven van de Staat te beperken in de sectoren van de diergeneeskunde en van de verbetering van de veeteelt.

Door de oprichting van een fonds, voornamelijk gestijfd door de verplichte bijdragen ten laste van degenen die dieren en dierlijke produkten voortbrengen of verhandelen, zullen de betrokkenen, als tegenprestatie voor de hun verleende diensten, voor een groter gedeelte moeten deelnemen in de betreffende kosten. Aldus worden de beroepsmilieus ertoe verplicht de medefinanciering van de kosten, voortvloeiend uit de diensten die worden verleend in het kader van de bestrijding van dierenziekten, op zich te nemen.

Het advies van de Raad van State bepaalt echter duidelijk dat het besluit geen rechtsgrond vindt in de bepalingen van de bijzondere-machtenwet.

Het besluit is voorts verre van eenduidig omtrent de preciese juridische aard van het fonds.

Ook omtrent de juridische kwalificatie van de verplichte bijdragen wordt in het verslag aan de Koning weinig verduidelijking gegeven. De Raad van State zegt dat het verslag zich ertoe beperkt te vermelden dat de verplichte bijdragen het karakter van retributies hebben, aangezien de betere sanitaire bescherming een compensatie uitmaakt voor de financiële inspanningen van het bedrijfsleven. In het advies van de Raad van State wordt evenwel verwezen naar de verklaring ter zake van de gemachtigde van de regering. Hij bepaalde dat de bedoelde bijdragen niet zullen worden gevorderd naar aanleiding van een concrete prestatie van de overheid, waarop de betrokken natuurlijke of rechtspersonen verplicht zijn een beroep te doen. De verplichte bijdragen zullen integendeel verschuldigd zijn alleen omdat de activiteit van de betrokkenen op dieren of dierlijke produkten is gericht, de bijdragen zouden worden berekend volgens een forfaitair bedrag per dier of dierlijk produkt.

De Raad van State besluit als volgt, wanneer geen concrete tegenprestatie van de overheid kan worden aangewezen die zou beantwoorden aan de financiële last die de betrokkenen wordt opgelegd, dan kunnen de in het besluit bedoelde verplichte bijdragen niet als retributies worden gekwalificeerd, doch zijn ze als belastingen te beschouwen.

Uit wat hierboven werd uiteengezet, volgt dat de « verplichte bijdragen » niet kunnen worden beschouwd als « niet-fiscale ontvangsten van de Schatkist » in de zin van artikel 1, 2°, van de wet van 27 maart 1986, en dat derhalve voor de invoering van die bijdragen geen rechtsgrond kan worden gevonden in de bijzondere-machtenwet.

Het advies van de Raad van State vervolgt: vermits de ontworpen regeling — zonder de bepalingen in verband met de verplichte bijdragen — geen vermindering van de openbare lasten zal meebrengen, kan het besluit in zijn geheel niet worden ingepast in de bevoegdheden die de bijzondere-machtenwet aan de Koning heeft verleend.

Om al deze redenen stellen wij voor dit artikel niet aan te nemen. (Applaus op de socialistische banken.)

De Voorzitter. — De stemming over het amendement en de stemming over artikel 16 zijn aangehouden.

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 16 sont réservés.

De aangehouden stemmingen hebben straks plaats.

Il sera procédé tout à l'heure aux votes réservés.

Bespreking van het verslag, uitgebracht namens de commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu, betreffende artikel 11

Discussion du rapport, fait au nom de la commission de la Santé publique et de l'Environnement, concernant l'article 11

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het verslag, uitgebracht namens de commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu, betreffende artikel 11.

Nous abordons la discussion du rapport, fait au nom de la commission de la Santé publique et de l'Environnement, concernant l'article 11.

Het woord is aan de heer Anciaux, rapporteur.

De heer Anciaux, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, in artikel 11 van dit wetsontwerp wordt de bekrachtiging voorgesteld van de koninklijke besluiten nrs. 407, 421 en 430. De commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu heeft artikel 11 in haar vergadering van 24 november 1986 besproken. Vertrouwen werd geschonken aan de rapporteur.

Voorafgaand aan de eigenlijke bespreking werden door een commissielid twee opmerkingen gemaakt. Een eerste opmerking betrof de vraag naar de al of niet terugwerkende kracht van een eventueel amendement op dit regeringsontwerp en het feit dat de Raad van State ter zake nog niet om een advies is gevraagd. Een tweede opmerking had betrekking op de door het lid geconstateerde slordige redactie van de toelichting en het gebrek aan eenvormigheid in de voorstelling van de commentaar bij de artikelen.

Bij de bespreking van het koninklijk besluit nr. 407 werd er door de minister op gewezen dat dit de ziekenhuiswet vrij grondig wijzigt. Zowel de erkenning, de financiering, de programmatie, het beheer als het statuut van de ziekenhuisgeneesheer komen aan de orde. De minister verstrekte eveneens uitleg betreffende de zogenaamde wijziging van de kwantitatieve erkenningsnormen die door dit koninklijk besluit werden mogelijk gemaakt. Gesteld wordt dat door de technische evolutie van de geneeskunde goede kwaliteitsgeneeskunde in ziekenhuizen slechts mogelijk is wanneer de instellingen enige omvang hebben. Daarom wordt voorgesteld dat, om erkend te worden, een ziekenhuis minimum 150 bedden moet tellen, met dien verstande dat ziekenhuizen met 90 bedden gedurende een overgangperiode van 5 jaar erkend blijven. Deze voorstellen zijn, aldus de minister, geïnspireerd op het advies van de Nationale Ziekenhuisraad, aangevuld met een aantal technische adviezen.

Het koninklijk besluit nr. 421 breidt de blokkering van de ziekenhuisbedden uit tot de psychiatrische ziekenhuizen.

Het koninklijk besluit nr. 430, tenslotte, brengt wijzigingen aan in het beheer van de OCMW-ziekenhuizen.

In antwoord op verschillende vragen van een commissielid betreffende het ziekenhuisbeheer, kon de minister volgende mededelingen verstreken: eventuele sancties ten aanzien van de beheerders zijn af te leiden uit hun statuut; hoewel het in kleinere ziekenhuizen financieel niet haalbaar is, zou het niettemin optimaal zijn dat de hoofdgeneesheer geen diensthoofd zou zijn; wat de zogenaamde fusie van ziekenhuizen betreft, deze fusie of groepering moet ook tot een « fysieke » samenvoeging leiden. De maximumafstand tussen twee ziekenhuizen die wensen samen te werken is 20 km.

Betreffende de vragen in verband met mogelijke spanningen tussen de individuele deontologie en de functionering van het ziekenhuis, verwees de minister naar de langdurige discussie tijdens de bespreking in de Senaatscommissie van het ontwerp van wet houdende organieke bepalingen in aanvulling van de wet op de ziekenhuizen betreffende het beheer van ziekenhuizen en het statuut van de ziekenhuisgeneesheer.

Aangaande de aanwerving van jonge geneesheren werd gesteld dat er moet worden gestreefd naar een compromis tussen de « verworven rechten » van de dienst zijnde geneesheren en de belangen van de jonge

geneesheren die bereid zijn onder andere omstandigheden te werken. Wat anderzijds de afzetting van de geneesheren betreft, heeft men zich, aldus de minister, zoveel mogelijk laten leiden door de definitie van « zware fout » in de arbeidswetgeving.

In antwoord op vragen betreffende het permanent overlegcomité werd gesteld dat dit slechts behoorlijk kan werken wanneer het uit een beperkt aantal personen bestaat, wanneer het paritair is samengesteld en wanneer tussen beide groepen — beheer en medische raad — het nodige vertrouwen heerst.

Ook werd nogmaals benadrukt dat de afhoudingen op de honoraria binnen de grenzen geschieden, zoals in het besluit is bepaald.

In de toekomst zullen, gelet op de noodzakelijke vermindering van het aantal ziekenhuizen, strengere eisen worden gesteld met betrekking tot het aantal geneesheren dat een ziekenhuis moet tellen. De hospitalisaties van één dag voor diagnose zullen moeten worden vermeden. Als gevolg hiervan zal duidelijk moeten worden bepaald welke interventies in aanmerking komen voor opnamen gedurende één dag.

Gelet op het voorgaande ontstond bij sommige commissieleden de vrees dat deze maatregelen zouden kunnen leiden tot een verhoogde concurrentie tussen de ziekenhuizen en tot de neiging om het aantal bedden te verhogen. De minister repliceerde hierop dat het moratorium met betrekking tot het aantal bedden behouden blijft en dat het beleid doelbewust streeft naar het tot stand komen van grotere eenheden.

Wat tenslotte specifiek de koninklijke besluiten nrs. 407 en 421 betreft, verduidelijkte de minister dat er overleg is geweest met de gemeenschappen.

Inzake de bezoldigingen zijn er uiteenlopende evoluties. Zo zijn er bijvoorbeeld ook beheerders die wensen af te stappen van de forfaitaire betalingswijze.

Tenslotte gaf de minister toe dat er voor de vermindering van de psychiatrische ziekenhuisbedden bepaalde problemen kunnen rijzen bij een onevenwicht tussen verschillende streken. Nochtans ziet de minister zich verplicht lineaire maatregelen te treffen, hetgeen niet hoeft te verhinderen dat het in de praktijk tot afspraken komt tussen de ziekenhuizen onderling.

Wat het overaanbod betreft, zegt de minister dat er vanaf volgend jaar geen subsidiëring meer zal zijn van de « bissers ». Andere verdergaande maatregelen zijn volgens de minister noodzakelijk. De minister merkt ook nog op dat de kwaliteit van de zorgenverstrekking gevaarlijk in het gedrang komt wanneer de artsen te weinig prestaties doen.

Wat de bespreking van de stemming over de amendementen betreft, verwijs ik voor meer details naar het verslag en kan ik er algemeen aan toevoegen dat de ingediende amendementen integraal betrekking hadden op artikel 11, eerste lid, en er derhalve toe strekten het koninklijk besluit nr. 407 te wijzigen. Alle ingediende amendementen werden verworpen.

Tot besluit moet ik vermelden dat zowel artikel 11, eerste lid, tweede lid en derde lid, als het geheel van artikel 11 werden aangenomen met 8 tegen 4 stemmen. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Dames en heren, vermits de minister nog niet aanwezig is, stel ik voor de vergadering even te schorsen. (*Instemming.*)

— *De vergadering wordt geschorst te 20 u. 35 m.*

La séance est suspendue à 20 h 35 m.

Ze wordt hervat te 21 u. 10 m.

Elle est reprise à 21 h 10 m.

De Voorzitter. — De vergadering is hervat.

La séance est reprise.

Mijnheer de minister, u bent welkom. Wij hebben reeds het verslag gehoord dat de heer Anciaux heeft uitgebracht namens de commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu.

Er zijn nog drie sprekers ingeschreven.

Het woord is aan de heer Pataer.

De heer Pataer. — Mijnheer de voorzitter, ik wil enkele kritische beschouwingen naar voren brengen bij het koninklijk besluit nr. 407. Het betreft het 1° van artikel 11 van onderhavig ontwerp.

Ik wil er vooraf aan herinneren dat dit koninklijk besluit, een van de allereerste in de rij sinds de volmachtwet van 27 maart 1986, aanleiding heeft gegeven tot interpellaties van de collega's Moens en Valkeniers en

van mezelf op 14 mei 1986, en dat die interpellaties werden afgerond met een voorstel van motie waarin de ondertekenaars, althans de heer Moens en ikzelf, zich het recht hebben voorbehouden het koninklijk besluit te amenderen tijdens de bekrachtigingsprocedure.

De minister kan dus zeker niet beweren dat hij niet tijdig werd verwittigd.

De meeste van onze amendementen mogen dus gerust worden beschouwd als een late poging om, zij het broksgewijze, de gemotiveerde motie van toen in stemming te brengen.

Ik zal u de schande besparen de krachtlijnen van die interpellaties te herhalen. Degenen die zich daaraan interesseren, kunnen ofwel het *Beknopt Verslag* ofwel de *Handelingen* van die dag consulteren. Trouwens, de meeste inhoudelijke elementen van de motie zijn terug te vinden in de reeks amendementen die wij bij dit koninklijk besluit hebben ingediend. De motivering staat in het gedrukte stuk dat hier werd rondgedeeld.

Toch wil ik even uitweiden over één bepaald amendement dat werd ingediend bij artikel 8 van het koninklijk besluit nr. 407.

Door artikel 4 van de ziekenhuiswet, dat door artikel 8 van het koninklijk besluit nr. 407 werd gewijzigd, is de wet van 17 juli 1975 op de boekhouding en jaarrekening van de ondernemingen nu grotendeels van toepassing verklaard op de ziekenhuizen. Op zich een goede zaak. Zoals we het eveneens een prima zaak vinden dat, via een nieuw artikel 4-bis in de ziekenhuiswet, met name artikel 9 van het koninklijk besluit nr. 407, de bedrijfsrevisor verplicht wordt voor ieder ziekenhuis. In het verslag van de Koning lezen we daarbij de pikante opmerking dat « de bedrijfsrevisor nochtans (sic) voor de beheerder nuttig werk kan verrichten, met name om een meer efficiënt beheer te kunnen voeren ». Het woordje « nochtans » werd in het verslag ingeschoven omdat de zin die daaraan voorafging wees op het nut van bedrijfsrevisoren voor de ondernemingsraden.

Wij vinden die opmerking « pikant » omdat enkele weken geleden, in dit halfroond, de oppositie precies hetzelfde argument gebruikte om de minister van Economische Zaken te overtuigen — helaas zonder succes — om ook voor de gesubsidieerde onderwijsinstellingen een bedrijfsrevisor verplicht te maken.

Maar laten we terugkeren tot de wet van 1975 op de boekhouding en de jaarrekening en artikel 8 van het koninklijk besluit. In het verslag aan de Koning wordt nergens uitgelegd waarom via dat artikel 8 de eerste paragraaf van artikel 10 van de wet van 1975 wel en de tweede paragraaf van datzelfde artikel niet van toepassing wordt op de ziekenhuizen.

Dat is zeer merkwaardig als men weet dat die tweede paragraaf in artikel 10 van de wet van 1975 werd ingevoerd precies om de Koning de mogelijkheid te geven het openbaar maken van jaarrekeningen en jaarverslagen op te leggen aan niet-commerciële ondernemingen. Bedoelde wijziging van de wet van 1975 gebeurde bij wet van 1 juli 1983 en het is dubbel merkwaardig dat daarvan nergens melding wordt gemaakt in de commentaar bij artikel 8 van het koninklijk besluit nr. 407.

De minister heeft hier blijkbaar verstopptertje willen spelen, maar het is hem dan toch niet helemaal gelukt; ik meen trouwens dat het hem zelden lukt. Wij willen hem helpen zonder blozen zijn vergetelheid goed te maken door ons amendement te aanvaarden. Ik vermoed trouwens dat het het allerkleinste en het allerfijnste is uit de hele reeks die we hier te behandelen krijgen. Het komt namelijk neer op de schrapping van één leesteken, met name het teken voor het woordje paragraaf, en één cijfer, het cijfer 1, zodat niet alleen paragraaf 1 maar het hele artikel 10 van de wet van 1975 toepasselijk wordt op de ziekenhuizen.

Het is niet decent door een « volmachtige » kunstgreep een eerbare bedoeling van de wetgever van 1975 en 1983 met één vlugge pennetrek en zonder enige motivering ongedaan te maken. Ik blijf hier nadrukkelijk op hameren omdat het een illustratie is van het bedrieglijke karakter van de volmachttechniek, gebruik te willen maken van een uitgeschakeld Parlement om een wet te verdraaien in de stille hoop dat niemand het zal merken, zelfs niet bij het bespreken van de bekrachtigingswet. Een grondige bespreking, met amenderingsrecht, van 70 volmachtbesluiten die stuk voor stuk de waarde hebben van een wet, in één week tijd is immers onmogelijk. Ik denk dat wij het daar allen roerend over eens zijn. Dat weet iedereen, ook en vooral de regering en haar meerderheid in dit Parlement. Voor degenen die, ondanks alles, toch nog zin hebben om te luisteren, wil ik de redenen opsommen waarom de publicatie van de jaarrekeningen van de ziekenhuizen even noodzakelijk en dus even

verplicht moet zijn als de publicatie van de jaarrekeningen van andere ondernemingen:

1° Het algemeen belang vereist dat derden — dat zijn zowel het personeel als de leveranciers, de bankiers en toekomstige overnemers of partners in een groter ziekenhuisgeheel, de minister dringt toch aan op fusie en saneringsakkoorden —, weten over welke waarborgen ze beschikken bij het sluiten van contracten en transacties met een bepaald ziekenhuis. Is het niet absurd en eigenlijk discriminerend dat een KMO met enkele tientallen personeelsleden jaarrekeningen moet publiceren, terwijl sommige ziekenhuizen met honderden personeelsleden en een miljardenomzet daarvan zijn ontslagen?

2° Met gemeenschapsgelden wordt niet geprutst. Het zou toch niet mogen, nietwaar? Moet ik herinneren wat er gebeurd is in en rond een Hasselts ziekenhuis (ziekenhuis X genaamd), om te bewijzen dat het inderdaad niet mag, maar dat het toch kan. Ieder geïnteresseerd lid van de gemeenschap heeft het recht te weten hoe er met gemeenschapsgelden, met name in de ziekenhuizen, wordt omgesprongen. Vandaar het belang van publieke rekeningen.

3° De jaarrekeningen moeten, hoe dan ook, worden opgemaakt, vermits ze moeten worden medegedeeld aan de ondernemingsraden. De aanvaarding van mijn amendement brengt dus geen noemenswaardig extra-werk of extra-kosten mee.

4° De verplichte publicatie van de jaarrekening van de ziekenhuizen, zij het in een aangepaste vorm, is zelfs zeer nuttig voor allen die geïnteresseerd zijn, de minister inbegrepen, in juiste gegevens over de ziekenhuissector. Op die manier kan men rustig stellen dat het publiek maken van boekhoudkundige verslagen een essentieel hulpmiddel is om de uitgaven in de sector onder controle te houden. En daar was het toch om te doen... of niet soms?

5° Tenslotte is er het gekke feit dat sommige ziekenhuizen hun jaarverslagen wel zullen moeten publiceren in andere niet. De ziekenhuizen met het statuut van handelsvennootschap, en zo zijn er verschillende, vallen reeds onder de algemene toepassing van de wet van 1975.

Helemaal tenslotte, wil ik nog zeggen dat de minister er fundamenteel verkeerd aan doet, ook in deze aangelegenheid, liever het oor te richten naar de kreten en het gefluister uit de richting van een bepaalde landsbond dan naar de constructieve en democratische geïnspireerde suggesties van een bepaalde landelijke vakbond.

M. le Président. — La parole est à M. Flagothier.

M. Flagothier. — Monsieur le Président, depuis 1982, le ministre a pris une série de dispositions qui ont eu des effets bénéfiques sur la gestion des hôpitaux et, dès lors, la diminution du déficit des hôpitaux publics a eu une incidence favorable sur les finances communales.

Le système des enveloppes pour la journée d'entretien permet aux gestionnaires d'établir des budgets fiables et de serrer la réalité de près. Le groupe PSC voulait le souligner au moment où nous sommes amenés à ratifier les arrêtés pris en application de la loi sur les pouvoirs spéciaux.

L'arrêté n° 407, qui est soumis à notre approbation, modifie la loi sur les hôpitaux et permet au Roi de fixer de nouveaux critères d'agrégation. A ce jour, monsieur le ministre, ces critères ne sont pas encore connus officiellement et nous ne pouvons guère que nous référer à ce que nous avons appris dans la presse, qui a évoqué l'avis du Conseil national des hôpitaux, votre discours à l'assemblée générale des mutualités chrétiennes de Roulers et vos déclarations après le Conseil des ministres de lundi dernier.

Nous puisons aussi des informations dans les brochures, que vous avez largement distribuées, concernant la réduction des lits d'hôpitaux.

En gros, je crois qu'on peut dire que seraient agréés pour cinq ans les établissements hospitaliers qui remplissent les critères suivants:

- Une capacité minimale de 90 lits;
- L'existence d'un service C et d'un service D;
- D'un service de radiographie;
- D'un laboratoire d'analyses;
- D'un service de revalidation;
- La permanence médicale;
- Un taux d'occupation des lits égal ou supérieur à la moyenne nationale;
- Une durée de séjour égale ou inférieure à la moyenne.

Après cette période de cinq ans, les critères de capacité seraient portés à 150 lits dans les grands centres et à 120 lits dans les régions de moins de 25 000 habitants.

Nous admettons difficilement que le critère de capacité puisse être considéré comme un critère de qualité et nous souhaitons vivement que ce critère soit appliqué avec souplesse, dès le moment où les autres critères sont rencontrés, parce qu'il nous paraît que ceux-là sont plus objectivement des critères de qualité. Il faut éviter de créer une espèce de vide hospitalier dans les régions rurales qui sont déjà suffisamment défavorisées en d'autres domaines.

Je pense notamment aux cantons de l'Est et à la province de Luxembourg où les distances à parcourir sont importantes. Quant au critère de 120 lits pour les régions de moins de 25 000 habitants, je voudrais savoir ce qu'il recouvre exactement. Quelles sont les limites d'une telle région?

La brochure que vous avez publiée fait état de la possibilité de fusionner ou de regrouper des hôpitaux. Dans les cas de regroupement, il devrait exister un lien juridique entre les institutions. Nous voudrions obtenir des précisions à ce sujet car si un hôpital public désire se grouper avec une clinique privée, il ne doit pas être simple d'imaginer autre chose qu'une convention entre ces deux établissements.

A ce sujet, je lis dans le rapport de la commission que vous avez déclaré, en réponse à une question, que tout regroupement ou toute fusion doit également se traduire par une réunion «physique». Si l'on peut admettre ce raisonnement pour une fusion, c'est plus difficile à comprendre en cas de regroupement.

Le regroupement implique aussi une réduction du nombre de lits égale à 5 p.c. A cet égard, nous souhaitons qu'il soit tenu compte des réductions qui auraient déjà été consenties dans un passé récent.

Je terminerai en souhaitant que les arrêtés d'application des mesures envisagées par l'arrêté n° 407 soient rapidement publiés. En effet, beaucoup de cliniques négocient tous azimuts sans connaître les bases légales ou réglementaires de leurs négociations. L'inquiétude est grande parmi les médecins et le personnel des établissements qui se sentent menacés. Cela est nuisible au bon fonctionnement de ces établissements et peut avoir des retombées sur la qualité des soins, ce qui n'est certainement pas l'objectif que vous poursuivez, monsieur le ministre! (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Holsbeke.

De heer Holsbeke. — Mijnheer de Voorzitter, in 1982 werd door de regering het licht op groen gezet voor de financiering van rust- en verzorgingsbedden. De erkenning van rust- en verzorgingsbedden werd gekoppeld aan de afbouw van overtallige ziekenhuisbedden, via een zogenaamde regel van de gelijkwaardigheid.

Oorspronkelijk zag deze regel er als volgt uit:

Ten eerste, de niet-ingebruikname van een nieuw «in opbouw zijnde» ziekenhuisbed kon aanleiding geven tot maximum één verzorgingsbed; ten tweede, een bestaand en erkend ziekenhuisbed dat werd afgeschaft, kon leiden tot de oprichting van maximum twee verzorgingsbedden, waarvan minstens één in een rustoord.

Ten einde het aantal op te richten rust- en verzorgingsbedden te verhogen, werd de hiervoor uiteengezette regel van de gelijkwaardigheid meermaals aangepast. Toch blijkt deze regel nog steeds niet te functioneren zoals gepland.

Het programmatiecijfer voor de RVT-bedden werd destijds vastgesteld op twee bedden per 1 000 inwoners. Aldus konden over het gehele land 20 000 bedden worden erkend. Daarvan waren er in juni 1986, 3 077 erkend, 2 037 in Vlaanderen, 722 in Wallonië en 318 in Brussel. Het vooropgestelde programmatiecijfer is dus verre van bereikt.

Redenen te over om zich omtrent de sector van de rust- en verzorgingshuizen, die inmiddels toch al weer 4 jaar bestaat, een aantal vragen te stellen.

De filosofie die ten grondslag lag aan de uitbouw van de RVT-sector, was de volgende. De mogelijkheid werd gecreëerd om «alternatieve voorzieningen» uit te bouwen, die zouden toelaten het verblijf in een ziekenhuis in te korten of te voorkomen. Om die reden kon trouwens niet om het even welke instelling verzorgingsbedden erkend krijgen. Hiervoor komen alleen in aanmerking, erkende rustoord voor bejaarden en bestaande of niet in gebruik genomen nieuw gebouwde ziekenhuizen of gedeelten daarvan.

De realiteit heeft uitgewezen dat momenteel nochtans veel meer RVT-bedden in ziekenhuizen dan in rustoorden erkend zijn. De idee om de verzorgingsbehoevende bejaarde uit het acute ziekenhuismilieu te halen, is dus gedeeltelijk mislukt.

RVT-bedden zijn bestemd voor verzorgingsbehoevende personen, die zijn aangestast door een aandoening van langdurige aard. Bovendien moet het gaan om personen waarvoor geen dagelijks medisch toezicht en permanente medische gespecialiseerde behandeling vereist is. Wel dienen deze personen aangewezen te zijn op verpleegkundige en paramedische zorg, alsmede op hulpverlening op het stuk van hun noodzakelijke levensactiviteiten.

Betrokkene moet in sterke mate afhankelijk zijn van de hulp van derden om de essentiële handelingen van het dagelijks leven te kunnen vervullen. Minstens moet hij voldoen aan één van de twee hierna opgesomde criteria.

Hij moet zich, ten eerste, in twee van de volgende situaties bevinden: bedlegerig zijn; moeten worden geholpen bij het eten; elke dag een volledig toilet behoeven of lijden aan chronische incontinentie; ofwel moet hij, ten tweede, ernstig gestoord zijn in de oriënteringszin voor ruimte en tijd.

In feite gaat het hier om zeer verzorgingsbehoevende patiënten. De vraag rijst of deze criteria niet te streng zijn. In een advies geformuleerd door de Vlaamse commissie voor ziekenhuisprogrammering wordt de overweging geformuleerd dat het begrip «bedlegerig zijn» ten aanzien van de residenten eerder ongelukkig is. Beter ware het te spreken van «bed- of zetelgebonden». Bovendien leidt het begrip «bedlegerig zijn» tot een anomalie, in die zin dat een sterk revaliderend rust- en verzorgingstehuis in feite zichzelf bestraft, want hoe beter werk er geleverd wordt op het vlak van de revalidatie, hoe kleiner de kans wordt dat de verzorgingsbehoevenden nog in aanmerking kunnen worden genomen voor tegemoetkoming via de ziekte- en invaliditeitsverzekering.

Er wordt overigens algemeen aangenomen dat die Ziv-tegemoetkoming te laag ligt. Oorspronkelijk bedroeg zij 632 frank. Deze tussenkomst betreft enkel de eigenlijke zorgenverstrekking verleend door het verplegend, verzorgend en behandelend personeel. De artsenhonoraria, de verblijfskosten en de administratiekosten vallen ten laste van de patiënt.

Later werd de Ziv-tegemoetkoming opgetrokken tot 969 frank per dag.

Het was de bedoeling van de regering de werkelijke kosten van ziekenhuisverpleging te doen dalen en meer bejaarden te verzorgen met minder uitgaven voor de ziekteverzekering. Voorzichtigheidshalve werd hieraan nooit toegevoegd wie, naast de ziekteverzekering, de vaak dure logementskosten in verzorgingsinstellingen uiteindelijk mee zou moeten betalen.

De financiële problemen die voor de bejaarden in deze instellingen opduiken zijn ronduit dramatisch. De gevraagde persoonlijke dagprijs schommelt rond 1 000 frank. Hoewel dit bedrag zeer dikwijls nog niet de reële kostprijs dekt, zijn vele bejaarden niet in staat het te betalen. Daaruit volgt dan een hele ketting van problemen.

Men moet een beroep doen op de onderhoudsplicht van de kinderen, met alle familiale problemen die daaruit kunnen voortvloeien. Er moet worden overgegaan tot beslag of afstand van bezittingen door de bejaarden, die soms hun bezittingen moeten verkopen of hypotheekeren om de nodige hulp te kunnen ontvangen. Er komen deficits voor de inrichtende machten, die niet alleen voor privé-instellingen, maar in feite ook voor OCMW's op termijn onhoudbaar worden.

Meerdere stemmen gaan dan ook op om de Ziv-tussenkomst nogmaals te verhogen. De Vlaamse commissie voor Ziekenhuisprogrammering heeft in een advies ervoor gepleit deze tussenkomst te verhogen en uit te breiden, onder meer tot het verzorgingsmateriaal voor incontinentie residenten, de paramedische kosten, zoals voor logopedisten en diëtisten, en de vergoeding voor de geneesheer-coördinator.

Resumerend, mijnheer de Voorzitter, zouden we met aandrang bijzonder uw aandacht willen vragen voor twee obstakels die een succesvolle uitbouw van dit noodzakelijk intermediair niveau in de gezondheidszorg in de weg staan, met name de te strenge en verkeerd voorgestelde opnemingsvoorwaarden en de schandalig hoge persoonlijke dagprijs die het gemiddeld arbeiderspensioen ver overtreft en waardoor velen ofwel in het bejaardentehuis blijven verwijlen ofwel zich in een ziekenhuis laten opnemen.

Na 4 jaar ervaring met rust- en verzorgingstehuizen is een ernstige evaluatie noodzakelijk. Hieruit zal blijken dat bijsleutelen van de wetgeving ter zake hoogst nodig is, wil men de werkelijke ernstige sociale noden lenigen. (*Applaus op de socialistische banken.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Dehaene.

De heer Dehaene, minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen. — Mijnheer de Voorzitter, ik verontschuldigd mij voor het tijdverlies van deze Hoge Vergadering, waarvan ik mede de oorzaak was. Ik weet niet waar het misverstand zich heeft voorgedaan. Men heeft mij om vijf minuten voor negen verwittigd dat mijn aanwezigheid hier werd gevraagd en tien minuten later was ik reeds hier.

De uiteenzettingen handelden voornamelijk over het koninklijk besluit nr. 407. De beschouwingen van de heer Holsbeke bevatten zeer waardevolle elementen, die echter niet rechtstreeks verband houden met het bijzondere-machtenbesluit dat hier wordt besproken. Ik wil hem echter geen onrecht aandoen en daarom stel ik voor dieper in te gaan op zijn bekommelingen voor de rust- en verzorgingsinstellingen, die ik in belangrijke mate kan delen, bij de bespreking van de begroting van het ministerie van Sociale Zaken, die eerstdaags zal plaatshebben in de commissie voor de Sociale Aangelegenheden en daarna in openbare vergadering. Wij kunnen dan een evaluatie maken van de rust- en verzorgingstehuizen.

Je tiens à remercier M. Flagothier pour son appréciation sur la politique du secteur hospitalier. Je voudrais le rassurer sur la façon dont les arrêtés d'application sont pris dans ce secteur. J'ai toujours essayé de travailler avec la plus grande souplesse possible et dans la concertation la plus grande. C'est encore le cas actuellement.

Bien entendu, je partage le souci de M. Flagothier pour les zones rurales. Il faudra tenter «d'y maintenir l'église au milieu du village» en faisant des choix judicieux entre l'argument de la distance et celui de la qualité. Ces choix devront être opérés en concertation avec les responsables des régions et ceux des hôpitaux de ces régions.

En ce qui concerne le rapport qui stipule qu'un groupement doit nécessairement aboutir à une réunion physique, il est clair que l'arrêté ne pose pas cette condition. Il s'agit, en effet, d'une convention entre les hôpitaux. Le rapport devrait être nuancé. Toutefois, bien que je reconnaisse que ce n'est pas possible partout, je préconise que la dynamique du regroupement aboutisse à un regroupement physique, sans constituer cependant une obligation légale ou réglementaire.

De heer Pataer was zo objectief toe te geven dat de maatregelen inzake boekhouding, revisoraat en zo meer, die aan de ziekenhuizen werden opgelegd, als positief kunnen worden beschouwd. Hij wenst alleen dat we op één punt nog iets verder gaan. Mijnheer Pataer, wij moeten eventueel ook nog verdere stappen in latere fasen kunnen doen. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt in de bespreking van het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu, verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de beraadslaging over artikel 11 waarop dit verslag betrekking heeft.

Plus personne de demandant la parole dans la discussion du rapport fait au nom de la commission de la Santé publique et de l'Environnement, nous passons à l'examen de l'article 11 qui fait l'objet de ce rapport.

De heer Pataer heeft een reeks amendementen ingediend, ondertekend door minder dan drie leden.

M. Pataer a déposé une série d'amendements signés par moins de trois membres.

Puis-je considérer que ces amendements sont appuyés?

Mag ik aanemen dat deze amendementen gesteund worden? (*Talrijke leden staan op.*)

Aangezien deze amendementen reglementair gesteund worden, maken ze deel uit van de bespreking.

Ces amendements étant régulièrement appuyés, ils feront partie de la discussion.

Artikel 11 luidt:

Art. 11. 1° Het koninklijk besluit nr. 407 van 18 april 1986 tot wijziging en aanvulling van de wet van 23 december 1963 op de ziekenhuizen, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

2° Het koninklijk besluit nr. 421 van 18 juli 1986 tot wijziging van artikel 21bis van de wet van 23 december 1963 op de ziekenhuizen, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

3° Het koninklijk besluit nr. 430 van 5 augustus 1986 tot wijziging van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

Art. 11. 1° L'arrêté royal n° 407 du 18 avril 1986 modifiant et complétant la loi du 23 décembre 1963 sur les hôpitaux, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

2° L'arrêté royal n° 421 du 18 juillet 1986 modifiant l'article 21bis de la loi du 23 décembre 1963 sur les hôpitaux, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

3° L'arrêté royal n° 430 du 5 août 1986 modifiant la loi organique du 8 juillet 1976 des centres publics d'aide sociale, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

Bij artikel 11-1° stelt de heer Pataer volgende amendementen A tot K voor:

« Het koninklijk besluit nr. 407, bedoeld in artikel 11-1°, te wijzigen als volgt:

A. Artikel 2

In het 5° van dit artikel het woord « directeur » te vervangen door het woord « directie ».

B. Artikel 3

Aan § 5 van dit artikel toe te voegen de woorden « of de licentiaten in de kinesiterapie ».

C. Artikel 4

In dit artikel het woord « directeur » telkens te vervangen door het woord « directie ».

D. Article 7

a) In § 1 en § 2 van artikel 2bis de woorden « en de verpleegkundige » in te voegen vóór het woord « activiteit »;

b) Aan dezelfde § 1 een 4° toe te voegen, luidende: « 4° een hoofd van de nursing ».

c) In het voorlaatste lid van § 1, na de woorden « geneesherendiensthooft » toe te voegen de woorden « en de hoofden van de nursing ».

E. Artikel 8

Paragraaf 2 van artikel 4, zoals bedoeld in dit artikel, te doen luiden als volgt:

« § 2. De artikelen 2 tot 4, 6 tot 9, 10, 11, 2° en 3°, van de wet van 17 juli 1975 ».

F. Artikel 26

Aan dit artikel een 6° toe te voegen, luidende:

« 6° De geneeskundige activiteit in het ziekenhuis uit te bouwen tot voltijdse prestaties, met uitsluiting van een geneeskundige professionele activiteit buiten het ziekenhuis. »

G. Artikel 27

Na het 18° van dit artikel, de volgende bepaling toe te voegen:

« De adviesbevoegdheden zoals bepaald onder 2°, 3°, 9°, 10°, 11°, 2°, 13°, 14°, 16°, 17° worden uitgeoefend in samenspraak met de ondernemingsraad. »

H. Artikel 31

Aan § 4 van dit artikel de volgende bepaling toe te voegen:

« De personeelsafgevaardigden die deel uitmaken van de ondernemingsraad en de syndikale delegatie, worden betrokken bij het overleg in de schoot van het permanent comité. »

I. Artikel 32

Het tweede lid van § 2 te doen vervallen.

J. Artikel 33bis (nieuw)

Een artikel 33bis (nieuw) in te voegen, luidende:

« De bepalingen van hoofdstuk II maken voor de geneesheren werkend in dienstverband een onderdeel uit van hun arbeidsovereenkomst. »

K. Artikel 34

Paragraaf 1, 1°, van dit artikel te doen vervallen. »

« Modifier comme suit l'arrêté royal n° 407 visé à l'article 11-1° :

A. Article 2

Au 5° de cet article, remplacer le mot « directeur » par le mot « direction ».

B. Article 3

Compléter le § 5 de cet article par les mots « ainsi qu'aux licenciés en kinésithérapie ».

C. Article 4

A cet article, remplacer chaque fois le mot « directeur » par le mot « direction ».

D. Article 7

a) Aux §§ 1er et 2 de l'article 2bis, insérer les mots « et infirmière » après les mots « l'activité médicale »;

b) Compléter le même § 1er par un 4°, rédigé comme suit: « 4° un chef de nursing »;

c) A l'avant-dernier alinéa du § 1er, après les mots « médecins-chefs de service », insérer les mots « et aux chefs de nursing ».

E. Article 8

Libeller le § 2 de l'article 4, visé à cet article, comme suit:

« § 2. Les articles 2 à 4, 6 à 9, 10, 11, 1° et 3°, de la loi du 17 juillet 1975 ».

F. Article 26

Compléter cet article par un 6°, libellé comme suit:

« 6° Transformer l'activité médicale hospitalière en prestations à temps plein, à l'exclusion d'une activité professionnelle médicale en dehors de l'hôpital. »

G. Article 27

Compléter le 18° de cet article par la disposition suivante:

« Les compétences d'avis prévues aux 2°, 3°, 9°, 10°, 11°, 12°, 13°, 14°, 16° et 17° sont exercées en concertation avec le conseil d'entreprise. »

H. Article 31

Compléter le § 4 de cet article par la disposition suivante:

« Les délégués du personnel qui font partie du conseil d'entreprise et de la délégation syndicale sont associés à la concertation au sein du comité permanent. »

I. Article 32

Supprimer le deuxième alinéa du § 2.

J. Article 33bis (nouveau)

Insérer un article 33bis (nouveau), libellé comme suit:

« Pour les médecins engagés dans les liens d'un contrat de travail, les dispositions du chapitre II font partie de ce contrat. »

K. Article 34

Supprimer le § 1er, 1°, de cet article. »

De stemming over de amendementen en de stemming over artikel 11 zijn aangehouden.

Le vote sur les amendements et le vote sur l'article 11 sont réservés.

Nous procéderons dans un instant au vote sur les articles et amendements faisant l'objet des rapports dont la discussion est terminée.

Daarna vatten wij de bespreking aan van het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Sociale Aangelegenheden. Verschillende sprekers hebben zich laten inschrijven. Sommigen voeren vandaag nog het woord. Morgen te 14 uur zetten wij die bespreking voort.

Daarna komt het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Infrastructuur aan de beurt. Omstreeks 17 uur 30 stemmen we dan over de amendementen en de artikelen waarop die verslagen betrekking hebben.

Tenslotte bespreken wij het verslag uitgebracht namens de commissie voor het Onderwijs en de Wetenschap.

Velen vragen mij tot hoe laat wij morgen zullen vergaderen. Ik kan hierop nog niet antwoorden. Wellicht zien wij wat klaarder morgen om 17 uur.

RAPPORT FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DES FINANCES
RAPPORT FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DE L'ECONOMIE
RAPPORT FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DE LA SANTE
PUBLIQUE ET DE L'ENVIRONNEMENT
RAPPORT FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DE L'AGRICULTURE ET DES CLASSES MOYENNES

Votes réservés

VERSLAG UITGEBRACHT NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE FINANCIEN
VERSLAG UITGEBRACHT NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE ECONOMISCHE AANGELEGENHEDEN
VERSLAG UITGEBRACHT NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE VOLKSGEZONDHEID EN HET LEEFMILIEU
VERSLAG UITGEBRACHT NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE LANDBOUW EN DE MIDDENSTAND

Aangehouden stemmingen

M. le Président. — Nous devons procéder maintenant au vote sur les amendements et articles réservés traités dans les rapports dont la discussion est terminée.

Wij moeten thans stemmen over de aangehouden amendementen en over de aangehouden artikelen waarop de verslagen betrekking hebben waarvan de bespreking is beëindigd.

Verschillende amendementen werden ingediend die ertoe strekken sommige bepalingen te doen vervallen.

Plusieurs amendements tendant à la suppression de certaines dispositions ont été déposés.

Gaat de Senaat akkoord dat de goedkeuring van de desbetreffende bepalingen de verwerping impliceert van de amendementen die de schrapping ervan beogen?

Le Sénat est-il d'accord pour considérer que l'approbation des dispositions visées par les amendements implique le rejet de ceux-ci? (*Assentiment.*)

Nous passons au vote sur l'article 2.

Wij gaan over tot de stemming over artikel 2.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

130 membres sont présents.

130 leden zijn aanwezig.

91 votent oui.

91 stemmen ja.

39 votent non.

39 stemmen neen.*

En conséquence, l'article 2 est adopté.

Derhalve is artikel 2 aangenomen.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

MM. Aerts, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Clerdent, MM. Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarests, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagothier, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Nicolas, Noerens, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Peetermans, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborght, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

MM. Bourgois, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. Egelmeers, Eicher, Flandre, Gevenois, Gryp, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Knuts, Lallemant, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meynens, Minet, Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pinoie, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schoeters, Seeuws, Smits, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Trussart, Vandenhove, Van In, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschuere, Vervaeke et Wyninckx.

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'amendement de M. de Wasseige et consorts à l'article 3-2°.

Wij gaan over tot de stemming over het amendement van de heer de Wasseige c.s. bij artikel 3-2°.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

130 membres sont présents.

130 leden zijn aanwezig.

90 votent non.

90 stemmen neen.

36 votent oui.

36 stemmen ja.

4 s'abstiennent.

4 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

MM. Aerts, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Clerdent, MM. Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mme Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarests, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagothier, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Nicolas, Noerens, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Peetermans, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborght, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Bourgois, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. Egelmeers, Eicher, Flandre, Gevenois, Gryp, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lallemand, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Matthys, Minet, Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pinoie, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schoeters, Seeuws, Smits, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Trussart, Vandenhove, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschuere et Wyninckx.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. Luyten, Meyntjens, Van In et Vervaeke.

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'ensemble de l'article 3.

Wij gaan over tot de stemming over artikel 3 in zijn geheel.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

129 membres sont présents.

129 leden zijn aanwezig.

90 votent oui.

90 stemmen ja.

39 votent non.

39 stemmen neen.

En conséquence, l'article 3 est adopté.

Derhalve is artikel 3 aangenomen.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Aerts, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Clerdent, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Descamps, De Seranno, Desmaret, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flaghothier, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Nicolas, Noerens, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Peetermans, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhoute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborgh, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Bourgois, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. Egelmeers, Eicher, Flandre, Gevenois, Gryp, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lallemand, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Minet, Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pinoie, Poulain, Schoeters, Seeuws, Smits, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Trussart, Vandenhove, Van In, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschuere, Vervaeke et Wyninckx.

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'article 13-4°.

Wij gaan over tot de stemming over artikel 13-4°.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

131 membres sont présents.

131 leden zijn aanwezig.

92 votent oui.

92 stemmen ja.

39 votent non.

39 stemmen neen.

En conséquence, l'article 13-4° est adopté.

Derhalve is artikel 13-4° aangenomen.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Aerts, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Clerdent, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmaret, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flaghothier, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Nicolas, Noerens, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Peetermans, Poulet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhoute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborgh, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Bourgois, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. Egelmeers, Eicher, Flandre, Gevenois, Gryp, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lallemand, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Minet, Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Pataer, Pinoie, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schoeters, Seeuws, Smits, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Trussart, Vandenhove, Van In, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschuere, Vervaeke et Wyninckx.

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'article 8.

Wij gaan over tot de stemming over artikel 8.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

129 membres sont présents.

129 leden zijn aanwezig.

89 votent oui.

89 stemmen ja.

40 votent non.

40 stemmen neen.

En conséquence, l'article 8 est adopté.

Derhalve is artikel 8 aangenomen.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Aerts, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Clerdent, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Deneir, Deprez, De Seranno, Desmaret, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flaghothier, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Nicolas, Noerens, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Peetermans, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt,

M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborght, Vandermarliere, Vandermissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Bourgois, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. Egelmeers, Eicher, Flandre, Gevenois, Gryp, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lallemand, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Minet, Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pinoie, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schoeters, Seeuws, Smits, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Trussart, Vandenhove, Van In, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschueren, Vervaeke et Wyninckx.

De Voorzitter. — Wij moeten ons thans uitspreken over de amendementen A tot K van de heer Pataer bij artikel 11-1°.

Nous devons nous prononcer maintenant sur les amendements A à K de M. Pataer à l'article 11-1°.

De heer Pataer vraagt een afzonderlijke stemming over het amendement E.

Wij gaan over tot de stemming over het amendement E van de heer Pataer.

Nous passons au vote sur l'amendement E de M. Pataer.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

129 leden zijn aanwezig.

129 membres sont présents.

92 stemmen neen.

92 votent non.

37 stemmen ja.

37 votent oui.

Derhalve is het amendement E niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement E n'est pas adopté.

Hebben neen gestemd :

Ont voté non :

MM. Aerts, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeyss, Clerdent, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flaghothier, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Lutgen, Luyten, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Nicolas, Noerens, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Peetermans, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborght, Vandermarliere, Vandermissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van In, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Vervaeke, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Hebben ja gestemd :

Ont voté oui :

MM. Bourgois, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. Egelmeers, Eicher, Flandre, Gevenois, Gryp, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lallemand, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Matthys, Meyntjens, Minet, Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pinoie, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schoeters, Seeuws, Smits, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Trussart, Vandenhove, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschueren et Wyninckx.

De Voorzitter. — Wij gaan over tot de stemming over de amendementen A tot en met D en over de amendementen F tot en met K.

Nous passons au vote sur les amendements A à D et F à K.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

129 leden zijn aanwezig.

129 membres sont présents.

89 stemmen neen.

89 votent non.

40 stemmen ja.

40 votent oui.

Derhalve zijn de amendementen niet aangenomen.

En conséquence, les amendements ne sont pas adoptés.

Hebben neen gestemd :

Ont voté non :

MM. Aerts, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeyss, Clerdent, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarests, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flaghothier, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Nicolas, Noerens, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Peetermans, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborght, Vandermarliere, Vandermissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Hebben ja gestemd :

Ont voté oui :

MM. Bourgois, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. Egelmeers, Eicher, Flandre, Gevenois, Gryp, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lallemand, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Minet, Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pinoie, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schoeters, Seeuws, Smits, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Trussart, Vandenhove, Van In, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschueren, Vervaeke et Wyninckx.

De Voorzitter. — Wij gaan over tot de stemming over het geheel van artikel 11.

Nous passons au vote sur l'ensemble de l'article 11.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

132 leden zijn aanwezig.

132 membres sont présents.

92 stemmen ja.

92 votent oui.

40 stemmen neen.

40 votent non.

Derhalve is artikel 11 aangenomen.

En conséquence, l'article 11 est adopté.

Hebben ja gestemd :

Ont voté oui :

MM. Aerts, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeyss, Clerdent, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes

Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarets, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagothier, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Nicolas, Noerens, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Pouillet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mmes Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborght, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Hebben neen gestemd :

Ont voté non :

MM. Bourgois, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. Egelmeers, Eicher, Flandre, Gevenois, Gryp, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lallemand, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Minet, Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pinoie, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schoeters, Seeuws, Smitz, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Trussart, Vandenove, Van In, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschuere, Vervaeet et Wyninckx.

De Voorzitter. — Wij gaan over tot de stemming over het amendement van de heer Content en Knuts bij artikel 13-2°.

Nous passons au vote sur l'amendement de MM. Content et Knuts à l'article 13-2°.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

132 leden zijn aanwezig.

132 membres sont présents.

92 stemmen neen.

92 votent non.

36 stemmen ja.

36 votent oui.

4 onthouden zich.

4 s'abstiennent.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Hebben neen gestemd :

Ont voté non :

MM. Aerts, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerehe, Chabert, Claeys, Clerdent, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarets, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagothier, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Nicolas, Noerens, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Pouillet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mmes Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborght, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Hebben ja gestemd :

Ont voté oui :

MM. Bourgois, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. Egelmeers, Eicher, Gevenois, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lallemand, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Minet, Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pinoie, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schoeters, Seeuws, Smitz, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Vandenove, Van In, Verschuere, Vervaeet et Wyninckx.

Hebben zich onthouden :

Se sont abstenus :

MM. Flandre, Gryp, Trussart et Mme Van Puymbroeck.

De Voorzitter. — Wij gaan over tot de stemming over artikel 13-2°.

Nous passons au vote sur l'article 13-2°.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

132 leden zijn aanwezig.

132 membres sont présents.

91 stemmen ja.

91 votent oui.

40 stemmen neen.

40 votent non.

1 onthoudt zich.

1 s'abstient.

Derhalve is artikel 13-2° aangenomen.

En conséquence, l'article 13-2° est adopté.

Hebben ja gestemd :

Ont voté oui :

MM. Aerts, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerehe, Chabert, Claeys, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarets, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagothier, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Nicolas, Noerens, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Pouillet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mmes Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborght, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Hebben neen gestemd :

Ont voté non :

MM. Bourgois, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. Egelmeers, Eicher, Flandre, Gevenois, Gryp, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lallemand, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Minet, Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pinoie, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schoeters, Seeuws, Smitz, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Trussart, Vandenove, Van In, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschuere, Vervaeet et Wyninckx.

S'est abstenu :

Heeft zich onthouden :

M. Clerdent.

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'article 14.

Wij gaan over tot de stemming over artikel 14.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

132 membres sont présents.

132 leden zijn aanwezig.

92 votent oui.

92 stemmen ja.

40 votent non.

40 stemmen neen.

En conséquence, l'article 14 est adopté.

Derhalve is artikel 14 aangenomen.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Aerts, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claey, Clerdent, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarests, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagothier, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Nicolas, Noerens, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Pouillet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborght, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Bourgois, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. Egelmeers, Eicher, Flandre, Gevenois, Gryp, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lallemand, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Minet, Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pinoie, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schoeters, Seeuws, Smits, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Trussart, Vandenhove, Van In, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschuere, Vervaeke et Wyninckx.

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'article 16.

Wij gaan over tot stemming over artikel 16.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

130 membres sont présents.

130 leden zijn aanwezig.

91 votent oui.

91 stemmen ja.

39 votent non.

39 stemmen neen.

En conséquence, l'article 16 est adopté.

Derhalve is artikel 16 aangenomen.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Aerts, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claey, Clerdent, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarests, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagothier, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Nicolas, Noerens, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Pouillet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mmes Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborght, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Bourgois, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. Egelmeers, Eicher, Flandre, Gevenois, Gryp, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lallemand, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Minet, Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pinoie, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schoeters, Seeuws, Smits, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Trussart, Vandenhove, Van In, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschuere, Vervaeke et Wyninckx.

Bespreking van het verslag, uitgebracht namens de commissie voor de Sociale Aangelegenheden, betreffende de artikelen 6, 9, 10, 12, 13-1° en 13-3°

Discussion du rapport, fait au nom de la commission des Affaires sociales, concernant les articles 6, 9, 10, 12, 13-1° et 13-3°

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het verslag, uitgebracht namens de commissie voor de Sociale Aangelegenheden, betreffende de artikelen 6, 9, 10, 12, 13-1° en 13-3°.

Nous abordons la discussion du rapport, fait au nom de la commission des Affaires sociales, concernant les articles 6, 9, 10, 12, 13-1° et 13-3°.

Het woord is aan de heer Anthuenis, rapporteur.

De heer Anthuenis, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, Artikel 6-1° stelt de bekrachtiging voor van het koninklijk besluit nr. 424 dat de regeling van de loopbaanonderbreking definitief maakt. Tevens werd de regeling uitgebreid tot de deeltijdse werknemers.

Daarenboven werd door de minister van Tewerkstelling en Arbeid medegedeeld dat er koninklijke besluiten in voorbereiding zijn die voorzien in de vermindering van de sociale-zekerheidsbijdragen voor bedrijven die langdurig werklozen, of personen die het bestaansminimum ontvangen, aanwerven.

Tevens vestigde men er de aandacht op dat men dringend diende na te gaan wat de rechten en plichten zijn van de overheid ten aanzien van de personen die de minimex ontvangen. Het komt er immers op aan te vermijden dat de lasten die wegen op de begroting van Volksgezondheid overgedragen zouden worden op de begroting van Tewerkstelling en Arbeid, enerzijds, en dat, anderzijds, de bedoelde personen slechts zouden gaan werken totdat zij in aanmerking komen voor werkloosheidsuitkeringen.

Wat de uitsluiting van vrouwen uit de werkloosheidsreglementering betreft, merkte de minister van Tewerkstelling en Arbeid op dat die uitsluiting slechts plaatsheeft wanneer de betrokkene werkloos is gedurende een periode die gelijk is aan twee en een halve keer de gemiddelde werkloosheidsduur.

Wat de eventuele verplichting van een werkgever betreft om een loopbaanonderbreking toe te staan, werd vastgesteld dat het probleem niet ligt bij de grote maar bij de kleine bedrijven, waar de werkgevers

gewoonlijk meer moeilijkheden ondervinden om personen met de vereiste kwalificatie te vinden.

Tijdens de bespreking van de amendementen werd door de minister nog opgemerkt dat de loopbaanonderbreking alleszins voor de begroting een neutrale operatie moet blijven. Hij die zijn loopbaan onderbreekt, ontvangt de minimumwerkloosheidsuitkering van degene die in de plaats komt.

Wat de uitredingsvergoeding betreft, achtte de minister het niet uitgesloten dat na enige tijd deze niet meer zal gebonden zijn aan de werkloosheidsuitkering. Tenslotte werd gesteld dat het wenselijk is dat de loopbaanonderbreking zowel voor de werkgever als voor de werknemer op vrijwillige basis wordt toegepast. Er kan worden verwacht dat deze regeling binnenkort een wettelijk karakter kan krijgen, maar hiervoor is het nu nog wat te vroeg, aldus de minister.

Alle ingediende amendementen werden verworpen en artikel 6-1°, werd aangenomen met 11 tegen 8 stemmen.

Bij artikel 6-2° wordt de bekrachtiging voorgesteld van het koninklijk besluit nr. 443.

Bij gewoon koninklijk besluit werden de toekenningsvoorwaarden van het conventioneel bruggpensioen verzwakt. Bovendien werd bepaald dat de werkloosheidsuitkering toegekend aan de werknemer in het stelsel van het conventioneel bruggpensioen zou overeenstemmen met het maximumpensioenbedrag, op voorwaarde dat de werknemer zou worden vervangen. Indien de werkgever de verplichting van vervanging niet nakomt, dan wordt hij gesanctioneerd. Welnu, deze sancties worden bepaald in het besluit nr. 443. Geen amendementen werden aangenomen, artikel 6-2° werd aangenomen met 10 tegen 8 stemmen.

Artikel 6-3° houdt de bekrachtiging in van het koninklijk besluit nr. 465 dat ertoe strekt het door de werkgever verschuldigd gewaarborgde loon wegens arbeidsongeschiktheid voor zekere werknemers op veertien dagen te brengen. Deze maatregel heeft tot gevolg dat de tussenkomst van de ziekte- en invaliditeitsverzekering wordt uitgesteld. De werknemer behoudt het recht op zijn normaal loon gedurende de eerste zeven dagen van de ongeschiktheid, de zeven daaropvolgende dagen heeft hij recht op 60 pct. van het gedeelte van dat loon, dat de loongrens die in aanmerking komt voor de berekening van de uitkeringen van de ziekte- en invaliditeitsverzekering, niet overschrijdt.

Tijdens de commissiebesprekingen verduidelijkte de minister van Sociale Zaken dat de oorspronkelijke bedoeling van de maatregel was een gewaarborgd loon voor de tweede week van de arbeidsongeschiktheid in te voeren. Tijdens de onderhandelingsmomenten met de werkgevers is gebleken dat deze laatste bereid waren de besparing in termen van het Riziv tot stand te brengen, maar niet bereid waren de meerkosten, namelijk de sociale-zekerheidsbijdragen, te betalen. Het compromis komt erop neer dat de werkgever tijdens de tweede week betaalt wat nu door het ziekenfonds wordt uitgekeerd. Een gevolg hiervan is dat de maatregel in de arbeidswetgeving wordt opgenomen.

Een ingediend amendement werd teruggenomen en artikel 6-3° werd aangenomen met 11 tegen 8 stemmen.

Het geheel van artikel 6 werd aangenomen met 11 tegen 7 stemmen, bij 1 onthouding.

Bij artikel 9 van het wetsontwerp wordt de bekrachtiging voorgesteld van besluiten die strekken tot de verlenging of het consolideren van de reeds vroeger getroffen maatregelen, voornamelijk op het vlak van de matiging van de inkomens.

Voorts is er het besluit dat de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut wijzigt. Tenslotte zijn er nog een reeks besluiten van meer technische aard.

Voorafgaand aan de algemene bespreking van artikel 9 werd door de voorzitter van de commissie de vraag gesteld naar de draagwijdte van een eventueel aanvaard amendement. De hamvraag was of een dergelijk amendement al dan niet terugwerkende kracht zou hebben.

Tijdens de algemene bespreking van artikel 9 werd de bedenking gemaakt in hoever de matigingsbesluiten hebben bijgedragen tot de oplossing van het begrotingsprobleem, enerzijds, en de toename van de tewerkstelling, anderzijds. Ter zake zou de minister een aantal statistische gegevens vrijgeven die als bijlage bij dit verslag zijn opgenomen. Tevens gaf de minister toe dat de stijging van de tewerkstelling, zoals die uit de RSZ-cijfers blijkt, niet altijd gepaard gaat met een stijging van het aantal arbeidsuren. Hij herhaalde dat de regering bewust een beleid van herverdeling van de arbeid heeft gevoerd. Zo zijn er trouwens op het vlak van de tewerkstelling zeker resultaten geboekt, al is het even zeker

dat het probleem van de werkloosheid geenszins is opgelost. In de particuliere sector is er inderdaad een toename van de deeltijdse tewerkstelling. Ook al is het zo dat een aantal personen die deeltijds werken, een voltijdse betrekking wensen, toch kan niet worden ontkend dat er ongetwijfeld velen zijn die deeltijds verkiezen te werken.

Wat de financiering van het Tewerkstellingsfonds betreft, werd er in de commissie benadrukt dat de werkgevers aan hun verplichtingen zijn tekortgekomen. Over de inkomsten van het fonds werden in bijlage bij het verslag gegevens verstrekt. De financiering van de RSZ zal duidelijk worden aan de hand van de cijfers opgenomen in de bijlagen van de begroting, aldus de minister.

Op vraag van een lid waarom aan de gemeenten niet de verplichting wordt opgelegd deeltijdse werknemers in dienst te nemen, antwoordde de minister dat ook aan de mogelijkheden van deeltijds werken grenzen zijn. Voor de gemeentelijke contractuelen is deeltijds werken niet uitgesloten.

Tenslotte werd geconstateerd dat de werkloosheid in de paramedische sector sterk gestegen is met ongeveer 14 000 eenheden. Samen met de verdoken werkloosheid in de medische sector zou dit een zeer ernstig probleem kunnen vormen. De minister beaamde dat in de paramedische en medische sector inderdaad een ondertewerkstelling is. In de verzorgingssector, in zijn geheel genomen, zullen de mogelijkheden tot tewerkstelling verruimd worden.

Artikel 9-1° stelt de bekrachtiging voor van het koninklijk besluit nr. 401, dat ertoe strekt de formule vast te leggen volgens welke de opbrengst van de algemene matiging van 1984, 1985 en 1986 verder zal worden aangewend ten behoeve van de sociale zekerheid.

Tijdens de bespreking in de commissie werd vooral de problematiek van de verzekeringssector aangehaald. De verzekeringsmaatschappijen hebben immers twee soorten van personeelsleden in dienst: ten eerste, personeelsleden met een gewoon arbeidscontract en met een geïndexeerde loon; ten tweede, personeelsleden in contractueel verband, die werken tegen een vaste niet-geïndexeerde vergoeding.

De minister verklaarde dat door het besproken koninklijk besluit de indexleveringen geconsolideerd worden. Hijzelf heeft steeds verklaard dat het probleem opnieuw zou moeten worden besproken indien mocht blijken dat er in de eerste helft van 1987 geen indexverhoging is. Daarenboven gaf hij toe dat het probleem van de verzekeringen aan de orde is gesteld.

Voor de goede orde moet ik hier vermelden dat in de Franse tekst van het verslag ter zake een materiële fout is geslopen. In de aanhef van de vierde paragraaf, pagina 14, is vermeld: « Le problème des assurances a été abrogé. » U gelieve te lezen: « Le problème des assurances a été abordé. »

Tenslotte deelde de minister ter zake nog mede dat de besprekingen aan de gang zijn om na te gaan of er eventueel richtlijnen ter zake moeten worden gegeven, dan wel of het bedoelde koninklijk besluit moet worden aangepast.

Het ingediende amendement werd verworpen en artikel 9-1° werd aangenomen met 10 tegen 4 stemmen, bij 1 onthouding.

Artikel 9-2° betreffende het koninklijk besluit nr. 404 dat ertoe strekt de Rijksdienst voor sociale zekerheid, naast de inning, ook uitdrukkelijk te belasten met de invordering van de solidariteitsbijdrage werd zonder bespreking aangenomen met 9 tegen 6 stemmen.

Artikel 9-3° en 4° waarbij de bekrachtiging wordt voorgesteld van de koninklijke besluiten nrs. 405 en 406 werden zonder bespreking aangenomen, telkens met 9 tegen 7 stemmen.

Bij de bespreking van artikel 9-5° betreffende het koninklijk besluit nr. 410 werd aangedrongen op de toekenning van een sociaal-pedagogische toelage voor de thuisblijvende moeders.

Tenslotte werd dit artikel 9-5° aangenomen met 13 stemmen, bij 3 onthoudingen.

De amendementen bij artikel 9-6°, 7°, 8°, 9° en 10°, werden verworpen, wat impliceert dat de bekrachtiging werd aangenomen van de koninklijke besluiten nrs. 420, 423, 431, 433 en 466.

Het geheel van artikel 9 werd aangenomen met 9 tegen 6 stemmen.

Bij artikel 10-1° betreffende het koninklijk besluit nr. 408, verduidelijkte de minister van Sociale Zaken dat de derdebetalersregeling verplicht wordt gesteld voor uitkeringen aan gehospitaliseerde rechthebbenden. Vanaf 1 januari 1987 wordt die regeling verboden voor de raadplegingen van de geneesheren, zowel specialisten als huisartsen. De regeling blijft van kracht voor de technische prestaties.

De huidige regeling heeft tot gevolg dat de patiënten zich gemakkelijker tot een specialist wenden dan tot een huisarts. Aangezien de minister die handelwijze wil omkeren en aangezien de veralgemening van de derde-betaleregeling niet mogelijk is, wordt de nieuwe regeling ingevoerd.

Na de verwerping van een amendement werd artikel 10-1° in stemming gebracht en verworpen met 8 tegen 8 stemmen.

Artikel 10-2° en 3° betreffende respectievelijk de koninklijke besluiten nrs. 422 en 432, werden telkens aangenomen met 10 tegen 8 stemmen.

Gezien het 1° van artikel 10 werd verworpen, is het oorspronkelijke 2° en 3° van artikel 10 respectievelijk 1° en 2° van de tekst geworden, zoals die werd aangenomen door de commissie.

Artikel 12 houdt het voorstel tot bekrachtiging in van het koninklijk besluit nr. 409 dat ertoe strekt een meer evenwichtige spreiding te bekomen van de lasten ingevolge de financiering van het vakantiegeld voor de gelijkgestelde dagen, die wegen op twee fondsen, vermeld in de artikelen 18 en 19 van de wetten betreffende de jaarlijkse vakantie van de werknemers. Dit artikel werd aangenomen met 19 tegen 7 stemmen, bij 1 onthouding.

Bij artikel 13-1° werd door de staatssecretaris voor Pensioenen gepreciseerd dat het koninklijk besluit nr. 415 maatregelen bevat die onmiddellijk effect hebben, enerzijds, maar ook, anderzijds, maatregelen inhoudt op langere termijn. De onmiddellijke maatregelen hebben namelijk betrekking op de overdracht van de fondsen van het kapitalisatiestelsel naar het repartitiestelsel en op de betaling van de pensioenen in het buitenland. De maatregelen op langere termijn hebben voornamelijk betrekking op, ten eerste, de beperking van de indexaanpassing van de renten, ten tweede, de nieuwe coëfficiënt ter aanpassing van de uitkeringen aan het welvaartspeil, ten derde, de betaling van het pensioen voor de maand van het overlijden en, ten vierde, de opheffing van de mogelijkheid om vóór de leeftijd van 60 jaar op pensioen te gaan. Een hierbij ingediend amendement werd verworpen en het artikel 13-1° werd aangenomen met 12 tegen 6 stemmen.

Tot besluit moet ik nog mededelen dat artikel 13-3° betreffende het koninklijk besluit nr. 417, houdende het gewaarborgd inkomen voor bejaarden, met dezelfde stemverhouding van 12 tegen 6 werd aangenomen. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Egelmeers.

De heer Egelmeers. — Mijnheer de Voorzitter, ik wens enkele vaststellingen te doen over de genummerde besluiten inzake de sociale zekerheid. Ik heb mij afgevraagd of ik deze vaststellingen tijdens de algemene bespreking in het midden moest brengen, maar aangezien mijn onderzoek zich uitsluitend heeft toegespitst op de genummerde koninklijke besluiten met betrekking tot het sociaal recht en het arbeidsrecht, meen ik dat mijn betoog nu beter op zijn plaats is.

De technische aspecten zal ik belichten bij de bespreking van de amendementen.

De methode van volmachten in een zeer technische wetgeving, zoals de Belgische wetgeving en meer bepaald het sociaal recht en het arbeidsrecht, is duidelijk nefast. Na drie volmachtbeurten is dat wel duidelijk geworden. Men ontwricht de toepassing van de technieken en men houdt geen rekening met toekomstgerichte visies die een hervorming van structuren ten gronde mogelijk zou moeten maken. Het is een afbraakmethode, waarbij zelfs geen rekening wordt gehouden met de sociaalrechtelijke terminologie, die aan de basis moet liggen van « wat wat is » en « wie wie is » in de toepassing van de basiswetgeving zoals bijvoorbeeld van de sociale wetten en de arbeidswetten.

De besluiten, waarvoor bij een normaal wetgevend werk adviezen moeten worden gevraagd aan adviesorganen, zoals bijvoorbeeld de Nationale Arbeidsraad of de beheerscomités van de openbare instellingen, worden volkomen genegeerd in naam van de « dringende noodzakelijkheid », maar de besluiten zijn voorbereid of waren al kant en klaar in maart 1986 en voor de meeste besluiten viel de toepassingsdatum op 1 januari 1987.

Na het doornemen van die verschillende genummerde besluiten zie ik mij genoopt ten gronde een tiental opmerkingen te maken die voor een gedeelte bewijzen wat ik reeds bij de aanvang heb gezegd.

De regering neemt genummerde besluiten waarvoor een gewoon koninklijk besluit zou hebben volstaan. De ministers leggen volmachtbesluiten tot wijziging van een gewoon uitvoeringsbesluit ter ondertekening voor, maar met het gevolg dat het koninklijk besluit een wet wordt.

De regering neemt volmachtbesluiten waarvoor geen rechtsgrond is binnen de volmachtwet en waarvan de inhoud een nieuwe materie is.

De minister wijzigt bestaande wetten, wat niet is toegelaten door de volmachtwet.

De minister grijpt naar wetten en besluiten die meer dan 10 jaar oud zijn en die in hun tijdsgebeuren verantwoord waren, maar die volledig misbruikt zijn door een genummerd besluit, op de toepassing en naar de filosofie van de oude wetgeving. De Raad van State zou zeggen: geen commentaar; het is een opportuniteitsreden.

De minister vermindert de rijkstoelagen van een tak van de Sociale Zekerheid voor 1987 met een volmachtbesluit. De begroting van 1986 voor die sector is nog niet ingediend.

De regering bepaalt de werkingskosten van sommige openbare instellingen zonder uitleg. Waarvoor dienen beheerscomités van die openbare instellingen dan nog?

De regering vraagt volmacht in wetsontwerpen die via de normale procedure worden behandeld.

De regering vult volmachtbesluiten met nieuwe bepalingen aan, nadat de Raad van State het advies heeft gegeven. Wij komen op het ene en het andere nog wel terug bij de bespreking van de besluiten als dusdanig.

Deze voorbeelden uit de praktijk mogen volstaan om aan te tonen dat ook de zwiigende meerderheid tot de conclusie zal komen dat het zo niet verder kan tenzij zij akkoord gaat om tegenstellingen binnen de meerderheid te camoufleren. Het Parlement als instelling is daarmee niet gediend.

De heer Henrion, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op

Wanneer de voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers een ander Parlement wil, kan ik hem volgen waar hij de organisatie en de werkmethode wil aanpassen. Maar moet ook het parlementslid zich niet aanpassen aan zijn opdracht in het Parlement? Uit dat volmachtbeleid zijn in verband met die aangelegenheid wel lessen te trekken. Van codificatie, harmonisatie of fundamentele hervorming van de sociale zekerheid is weinig of niets terug te vinden in deze reeks van genummerde besluiten binnen het sociaal recht en het arbeidsrecht. Dat is spijtig en finaal de demonstratie van de onhoudbaarheid van die handelwijze. (*Applaus op de socialistische banken.*)

M. le Président. — La parole est à Mme Rifflet.

Mme Rifflet-Knauer. — Monsieur le Président, j'ai l'impression que cette heure tardive n'est guère favorable à un dialogue entre le Parlement et le gouvernement. Je tiens néanmoins à prendre la parole étant donné que nous n'avons plus eu l'occasion, depuis des mois, de discuter la politique de l'emploi.

Lorsque le gouvernement nous a présenté les mesures d'économies budgétaires décidées à Val-Duchesse, il les a accompagnées de la promesse d'un plan parallèle pour favoriser l'emploi, spécialement pour les jeunes et les femmes.

Il est immédiatement apparu que certaines des mesures d'austérité prévues auraient pour effet d'augmenter le nombre des chômeurs de quelque 30 000 ou 40 000 unités. Cette évaluation est évidemment discutable. Les uns ont lancé des chiffres variant de 12 à 20 000 et d'autres sont allés jusqu'à 50 ou 60 000. Je ne souhaite pas prendre parti en cette matière.

Cette augmentation déplorable sur le plan humain l'est aussi sur le plan budgétaire à terme, puisqu'elle se traduit à la fois par une diminution des recettes de l'Etat et une augmentation des dépenses de sécurité sociale.

Les espoirs que le gouvernement mettait en une augmentation spontanée de l'emploi par une reprise de la croissance économique, liée à des facteurs extérieurs favorables comme la baisse du prix de l'énergie, ne se sont guère concrétisés et la récession qui se manifeste déjà aux Etats-Unis et qui a ses répercussions en Europe a dissipé ces illusions. L'augmentation impressionnante du chômage depuis le mois d'octobre prouve que, sans une politique volontariste de l'emploi, nous ne pouvons compter sur une relance et que les prévisions les plus pessimistes sont seules réalistes.

On doit dès lors déplorer que le gouvernement ait tant tardé à agir dans ce domaine et que les pouvoirs spéciaux que le Parlement lui a accordés n'aient guère été utilisés dans ce but.

L'arrêté royal n° 424 prévoit une des rares mesures qui prétend résorber le chômage.

Il s'agit, en effet — l'idée n'est pas neuve —, d'encourager, dans les secteurs public et privé, les interruptions de la carrière professionnelle en offrant une indemnité forfaitaire mensuelle de quelque 10 504 francs au travailleur qui profite de cette possibilité et doit obligatoirement être remplacé par un chômeur complet indemnisé.

Peu de personnes peuvent se permettre de perdre leur salaire et de vivre avec un revenu mensuel de 10 504 francs. Cette situation suppose des conditions d'entourage familial ou des économies importantes réalisées au cours des années précédentes.

Les chiffres officiels montrent que, dans le courant du mois d'octobre, 218 emplois ont été offerts dans ce cadre, et après dix-huit mois d'application de cette mesure, le chiffre de 7 000 emplois a été atteint.

M. Hansenne, ministre de l'Emploi et du Travail. — Il s'agit de plus de 10 000 emplois.

Mme Rifflet-Knauer. — Le chiffre de 218 emplois offerts en octobre pour tout le pays, dans le cadre de l'interruption de carrière, révélé par les derniers tableaux de statistiques, me paraît insignifiant.

M. Hansenne, ministre de l'Emploi et du Travail. — Vous avez une fausse idée de la situation si vous pensez que les employeurs s'adressent à l'Onem pour régler les problèmes de remplacement de leur personnel.

Mme Rifflet-Knauer. — Peut-être, mais c'est le seul chiffre dont je dispose et je serais heureuse d'apprendre qu'en réalité, il est plus important.

Je regrette que ces emplois précaires ne soient offerts qu'à des chômeurs complets indemnisés alors que l'on constate en Belgique, comme dans toute l'Europe, une augmentation dangereuse du nombre de demandeurs d'emplois non couverts par la sécurité sociale.

Les documents émanant de la Commission européenne montrent clairement qu'un cri d'alarme est lancé au sujet de ce problème, depuis plusieurs mois, dans tous les pays européens. Qu'il s'agisse d'adolescents qui n'ont pas droit à une indemnité d'attente, de femmes qui ont vécu pendant des années hors du marché de l'emploi pour des raisons familiales et qui doivent à un moment donné trouver du travail, ou encore de chômeurs de longue durée finalement exclus de la sécurité sociale, le nombre de personnes marginalisées devient véritablement inquiétant.

Lorsqu'on appliquera automatiquement la suppression des indemnités aux chômeurs cohabitants, ceux-ci ne seront plus — vous l'avez dit en commission, monsieur le ministre — considérés comme des chômeurs complets indemnisés et ne pourront donc plus profiter de cette mesure.

Je vous ai aussi posé la question de savoir si les personnes assistées par les CPAS pourraient bénéficier de ce type d'emploi.

M. Hansenne, ministre de l'Emploi et du Travail. — Il s'agit d'un problème différent.

Mme Rifflet-Knauer. — Je crois qu'il a été calculé que le nombre de cohabitants chômeurs automatiquement exclus serait de l'ordre de 10 à 12 mille unités, puisque cette mesure doit rapporter un milliard et demi de francs. Par conséquent, pour cette catégorie de personnes, il n'existe aucun espoir de trouver un emploi, même précaire. Le gouvernement s'en désintéresse-t-il parce qu'elle ne coûte pratiquement plus rien au budget et à la sécurité sociale, ou parce qu'il s'agit surtout de femmes ? Je vous pose la question.

Vous justifiez ces modalités en arguant du fait que vous êtes obligé de réaliser une opération budgétaire blanche. Finalement, j'ai le sentiment que vous faites une opération qui va laisser un bénéfice à l'Etat puisque vous allez verser une indemnité de 10 504 francs aux travailleurs qui interrompent leur carrière, ce qui est inférieur au montant perçu par de nombreux chômeurs.

L'Etat réalise donc un bénéfice, mais s'agit-il d'une opération budgétaire ou d'une opération en faveur de l'emploi, monsieur le ministre ? En fait, elle ne rapporte pas grand chose, je dirais même que le résultat est dérisoire : au bout d'un an, une petite opération pour l'emploi, qui rapporte un tout petit peu d'argent, ce n'est pas un bilan extraordinaire. Ce n'est peut-être pas une catastrophe, mais ce n'est pas non plus une victoire.

Je ne critique pas en lui-même l'arrêté royal n° 424. En effet, offrir aux gens qui peuvent se le permettre la possibilité d'une interruption de carrière, ce n'est pas mal, mais, de toute évidence, ce n'est pas une politique de l'emploi !

Le pays ne compte pas seulement des jeunes et des femmes, mais aussi des vieux et des hommes qui sont demandeurs d'emplois, indemnisés ou non, et qui attendent une autre réponse.

Pour conclure, je dirai, monsieur le ministre, que dans les prochains six mois, le Parlement devra vous juger sur vos initiatives. Nous n'oublions pas que, durant ces six mois, la Belgique exercera la présidence du Conseil des ministres des Communautés européennes, que vous allez présider le Conseil des ministres du Travail et que vous appartiendra la tâche, extrêmement difficile, d'essayer de faire avancer un tout petit peu la coordination des politiques de l'emploi au niveau européen car, là non plus, les choses ne bougent pas, et c'est très malheureux pour les 700 000 demandeurs d'emplois en Belgique et pour les 13 ou 14 millions en Europe. (*Applaudissements sur les bancs socialistes.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Pataer.

De heer Pataer. — Mijnheer de Voorzitter, ik wil enige commentaar geven bij onze amendementen op artikel 6-1° van het ontwerp van wet, dat handelt over de loopbaanonderbreking.

De heer Leemans treedt opnieuw als voorzitter op

De sociale herstelwet van 22 januari 1985 heeft de mogelijkheid van loopbaanonderbreking ingevoerd, aanvankelijk in de privé-sector, maar later ook in de openbare sector. Het is de bedoeling van het koninklijk besluit nr. 424 aan dit systeem een definitief karakter te geven.

Tijdens de bespreking in de commissie hebben wij vrij positieve dingen gezegd over deze maatregelen. Dit volmachtbesluit is één van de weinige, zoniet het enige dat positieve effecten heeft op de tewerkstelling. De techniek van de volmachten blijven wij uiteraard principieel verwerpen. Wij hebben niettemin enkele voorstellen om dit systeem te verbeteren en het zou u sieren, mijnheer de minister, indien u hiermee rekening zou houden. Wij maken ons hierover echter niet veel illusies.

Ik wil het belang van de loopbaanonderbreking, als middel om arbeidsplaatsen te creëren, illustreren met enkele cijfers. Eind juli van dit jaar maakten reeds 4 324 werknemers uit de privé-sector en 2 272 uit de openbare sector gebruik van deze formule. Hierdoor werden ongeveer 6 500 vervangingsjobs gecreëerd. Dit lijkt een vrij positieve balans voor een tamelijk jonge maatregel. Het stelsel zou echter op een aantal punten drastisch moeten worden gewijzigd om als volwaardig tewerkstellingsinstrument te kunnen worden gehanteerd. In de privé-sector geniet de voltijdse loopbaanonderbreking vooral bij mannen de voorkeur. Bij vrouwen is er ongeveer een gelijke spreiding van de halftijdse en de voltijdse loopbaanonderbreking. Opvallend is het kleine aantal loopbaanonderbrekingen bij de meer dan 50-jarigen, die door dit systeem een geleidelijke overgang naar het pensioen willen maken. De verklaring hiervoor moet wellicht worden gezocht in het feit dat andere maatregelen, zoals het conventionele bruggensioen, meer succes hebben. 37 pct. van de mannen die hun loopbaan onderbreken doen dit nochtans in de vorm van een halftijdse uitgroeiabaan.

Verschillende percentages duiden aan dat de formule van de loopbaanonderbreking de vrouwen meer aanspreekt dan de mannen. Ik wil mij ter zake niet in details verliezen, maar wij moeten hiervan toch de oorzaak zoeken. Eén van de oorzaken zou kunnen zijn dat de loopbaanonderbreking duidelijk gezien wordt als een gezinsmaatregel, als een ouderschapsverlof voor de zogenaamde tweede kostwinner. Cijfers illustreren dit.

Het is evident dat de bekende rollenpatronen ook hier van betekenis zijn. Wij zouden hierover een aantal bedenkingen kunnen maken die ons nochtans te ver zouden leiden. Wij ervaren het als een blijvend mankement, dat in dit systeem de loopbaanonderbreking nog niet als een werkelijk recht wordt gepresenteerd aan de rechthebbenden of aan degenen die hiervoor interesse hebben. Dat niet meer mensen van dit systeem gebruik maken, zou kunnen worden verklaard door het feit dat het nog geen volwaardig recht is en dat het geen systeem is dat mensen met een bescheiden inkomen kan aanspreken. Het spreekt vooral mensen aan die het zich kunnen permitteren om, gedurende een bepaalde periode, zich terug te trekken uit het arbeidsproces omdat ze over een financiële reserve beschikken. Opdat hij werkelijk effect zou sorteren, naar de tewerkstelling toe, zou deze maatregel als het ware moeten worden

gedemocratiséer door met name meer mensen de kans te bieden er gebruik van te maken. Dat hebben wij met onze amendementen vooral duidelijk willen maken. De loopbaanonderbreking, die theoretisch wordt geschapen, moet uitgroeien tot een feitelijke mogelijkheid. Aldus zou deze maatregel een praktische betekenis krijgen. Principieel moet aan de geïnteresseerde werknemers het recht worden verleend niet langer afhankelijk te zijn van het akkoord van de werkgever. (*Applaus op de socialistische banken.*)

M. le Président. — La parole est à M. Hansenne, ministre.

M. Hansenne, ministre de l'Emploi et du Travail. — Monsieur le Président, ayant entendu Mme Rifflet, directement après M. Egemeers, je dois avouer mon embarras. M. Egemeers trouve que des arrêtés de pouvoirs spéciaux ne devraient pas être pris dans mon secteur, tandis que Mme Rifflet me reproche implicitement de ne pas en prendre assez.

Je vous rassure, madame, si ma part a été particulièrement modeste dans le projet de loi qui est soumis à votre examen aujourd'hui, je me rattraperai plus tard. Le prochain projet de loi comportera cinq ou six arrêtés concernant l'emploi et nous sommes en train d'approuver, au niveau du Conseil des ministres, un dernier train d'arrêtés ordinaires ou de pouvoirs spéciaux visant à mettre en œuvre une politique de l'emploi, notamment en faveur des jeunes. Nous aurons donc l'occasion, à deux reprises encore, outre le débat relatif au budget des Voies et Moyens, de discuter de la politique de l'emploi dans notre pays.

Il est vrai que le projet que nous examinons est simple, limité puisqu'il vise à rendre définitif le régime de l'interruption de carrière et à améliorer quelque peu son contenu.

Sur le point de savoir s'il s'agit d'une mesure en faveur de l'emploi ou d'une mesure d'ordre budgétaire, je vous laisse le soin de juger, madame Rifflet. Avouez que si le gouvernement ne mettait en œuvre une politique d'austérité budgétaire que de cette manière, il jouirait d'une popularité incontestable au niveau de la population.

Je voudrais corriger deux erreurs. Il n'y aura plus d'exclusion définitive dans le régime du chômage. Ce que nous avons prévu, avec la modification de l'article 443, c'est une suspension des droits à l'indemnité. Pour le reste, les intéressés continueront d'être chômeurs complets indemnisés de l'ensemble des autres points de vue. Ils continueront donc à bénéficier des règles en matière de programme de remise au travail. Par conséquent, la situation résultant de l'article 443 nouveau est infiniment meilleure que la précédente. Il est vrai que les simples demandeurs d'emploi n'ont pas accès à ce genre de programme.

Je vous rappelle que, par ailleurs, nous avons modifié de manière assez importante les règles en matière de TCT et que, demain, dans les décisions qui seront prises en faveur des jeunes, des diminutions de cotisations de sécurité sociale sont prévues pour l'employeur qui embauche un bénéficiaire du minime. Ainsi, pour la première fois dans l'histoire de notre pays, les programmes de résorption du chômage sont également ouverts aux bénéficiaires de minime.

Les intervenants prétendent que, finalement, le régime de l'interruption de carrière n'est autorisé qu'à ceux qui en ont les moyens et à ceux qui ont des réserves financières. Objectivement, je crois qu'ils ont tort. Si un couple fait ses comptes et détermine ses rentrées nettes qui résultent du choix d'interrompre une carrière, compte tenu de l'aide apportée, il constatera que le régime est ouvert à un grand nombre de personnes et qu'il n'est pas réservé uniquement à ceux qui en ont les moyens. La preuve en est l'évolution extrêmement rapide du nombre de demandes d'interruption de carrière qui ont été enregistrées. Cette innovation sociale a connu un succès rapide, alors même que le régime était encore temporaire. Il est très difficile pour un individu — il faut le reconnaître — de s'engager dans un tel système sans savoir s'il sera maintenu. Les informations circulent essentiellement de bouche à oreille et nous assistons à une montée en puissance de l'utilisation de ce système qui, j'en suis convaincu, n'a pas encore épuisé toutes ses possibilités.

Je voudrais dire à M. Pataer que ses amendements, qui ne sont pas déraisonnables, arrivent trop tôt. Nous avons fait le choix de l'introduction d'un système souple, de mise en œuvre progressive. Nous étions dans un régime expérimental qui devient définitif. Nous en avons fait un droit dans le secteur de la fonction publique. Par le biais des conventions collectives, ce droit se généralise dans une série de secteurs. J'espère que les conventions collectives qui seront signées pour 1987 et 1988 intégreront cette perspective d'interruption de carrière contenue dans l'accord interprofessionnel. Peut-être que, dans un proche avenir — trois ou quatre ans —, compte tenu du fait que cette pratique sera quasiment

généralisée, on pourra adopter vos amendements. Vous serez peut-être alors ministre de l'Emploi et du Travail et pourrez mener à terme un projet modestement amorcé par moi. C'est tout le bien que je vous souhaite, monsieur Pataer!

Par conséquent, ceci n'est qu'un élément modeste de politique de l'emploi. Il s'agit d'une formule de partage du temps de travail infiniment plus originale, plus intéressante et moins dure pour un nombre considérable de gens. Elle satisfait beaucoup de monde sans rien coûter aux entreprises ni à la collectivité. Si nous pouvions dégager de plus nombreuses formules de ce genre, nous contribuerions à une réelle politique de l'emploi. Comme tel, vous avez bien voulu reconnaître, les uns et les autres, que c'était un des rares projets qui ne souffrait pas autant de critiques que les précédents.

M. Pataer. — C'est le seul!

M. Hansenne, ministre de l'Emploi et du Travail. — C'est la conclusion que je tirerai en vous remerciant pour vos appréciations positives. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

M. le Président. — La parole est à M. Gevenois.

M. Gevenois. — Monsieur le Président, je reviendrai rapidement sur un fait relevé par certains collègues tout à l'heure. Le Premier ministre a répondu; il a donné son explication mais il y en a peut-être une autre.

Ainsi que le prévoit la loi, nous aurions pu nous limiter à discuter les arrêtés publiés avant le 1er août. Cela eût été normal mais le gouvernement soumet à notre clameur tous les arrêtés publiés avant le 8 novembre, par souci, dit-il, « d'informer plus rapidement et plus complètement le Parlement ». Ce souci, noble à première vue, est peut-être tout différent. Il vise probablement à faire confirmer, le plus vite possible, le maximum d'arrêtés au cas où le gouvernement ne durerait pas jusqu'au 31 mars 1987. Gouverner, c'est prévoir! C'est sans doute pour cela qu'on nous a « ficelé » un paquet d'arrêtés royaux, le plus gros possible, pour nous les faire confirmer. Cette explication n'est pas plus invraisemblable que l'autre.

Les arrêtés royaux qui ont été discutés en commission des Affaires sociales tendent tous vers les mêmes objectifs fixés déjà par le gouvernement Martens V depuis 1981. Il s'agit du rétablissement de la situation financière de l'Etat et de la diminution du nombre de chômeurs qu'il ne faut pas nécessairement confondre avec l'augmentation de l'emploi.

Malgré les pouvoirs les plus larges et répétés dont les deux gouvernements jumeaux ont disposé et en dépit des dizaines d'arrêtés numérotés et d'arrêtés normaux qui bouleversent complètement l'organisation sociale du pays, personne, parmi les collègues de la majorité qui soutient ce gouvernement, n'est certain de toucher au but.

Du côté de l'emploi, les chiffres du chômage restent toujours aussi inquiétants. Je ne reviendrai pas sur la querelle des chiffres; nous ne serons jamais d'accord sur la façon de les apprécier.

Des membres du gouvernement, des représentants du monde économique clament partout que la situation s'améliore. Ils disent que le secteur privé investit et commence à prendre le relais des secteurs publics qui vont supprimer plusieurs dizaines de milliers d'emplois.

Le président de l'exécutif de la Région wallonne pousse les choses plus loin. En sa qualité de responsable de la Région wallonne, il annonce aux Flamands que tout va nettement mieux en Wallonie et qu'ils feraient bien de se taire et de veiller à ne pas être dépassés par les Wallons dans peu de temps.

En tant que Belges et Wallons, comme nous devrions être heureux! Nous jouerions gagnant sur deux tableaux. Nous ne sommes évidemment pas masochistes au point de souhaiter que tous aient tort et que tout continue à aller mal, mais permettez-moi de dire que sur le terrain nous ne voyons rien changer dans le domaine du chômage.

La région de Mons-Borinage où j'habite est particulièrement défavorisée depuis longtemps puisqu'elle enregistre le taux de chômage le plus élevé du pays, avec près de 30 p.c. Ce taux ne varie pas. Rien ne bouge, rien ne se crée, rien ne permet d'envisager l'avenir avec un certain optimisme.

Peut-il en être autrement que ces enseignants qui, depuis un bon mois, se retrouvent sans emploi à 30 ou 40 ans, même s'ils sont couverts par un traitement de mise en disponibilité?

Comment pensez-vous que réagissent les jeunes qui étaient occupés dans les services des postes en tant que chômeurs mis au travail et qui

avaient gardé le secret espoir d'être confirmés dans leur emploi? Vous devez penser qu'ils étaient fous d'espérer. Fous, je crains que les gens le deviennent vraiment!

Vous aviez d'abord créé la gêne dans cette population; vous en êtes arrivés à créer le besoin et la pauvreté.

Ceux qui, parmi nous, assurent des permanences sociales sont de plus en plus souvent placés devant des situations difficiles, de véritables drames humains qui risquent de tourner au tragique si la situation se prolonge. Le projet de loi dont il est question aujourd'hui ne va rien améliorer au sort de cette population.

J'aborde le problème des revenus. Tous les travailleurs actifs ont vu diminuer ceux-ci par le blocage de l'index d'abord, ensuite par le système du lissage et enfin par la non-application de l'index en 1984, 1985 et probablement en 1987. Le gouvernement demande à présent de confirmer les réductions de salaires et de traitements en instaurant une cotisation de modération salariale au profit de la sécurité sociale alors qu'en même temps, il réduit la part de contribution patronale, y compris pour les professions libérales.

Le manque à gagner pour tous les travailleurs se chiffre à des dizaines de milliards. Ceux qui bénéficient de prestations sociales continueront à enregistrer une diminution de leurs revenus. D'autres ne veulent plus s'appeler « chômeurs » parce qu'ils veulent travailler, par dignité, pour assurer leur avenir et celui de leur famille, mais ils sont contraints, pour vivre, de faire appel aux allocations de chômage. En appliquant le nouveau système d'allocations, vous allez placer bon nombre de ces personnes dans l'impossibilité de vivre décemment et de faire face à leurs obligations.

Les jeunes — c'est l'avenir du pays — et les femmes, tous cohabitants, représentent au moins 65 p.c. des sans-emploi de ce pays.

Vous allez réussir une opération financière remarquable, mais aussi créer des problèmes familiaux insoupçonnables qui n'apparaîtront que dans quelques mois et seront lourds de conséquences pour les familles qui seront touchées.

Même les futures mères sont visées, alors qu'on a tant besoin d'elles dans un pays à démographie décroissante. Dire que dans cette assemblée des collègues — ils sont maintenant très peu nombreux — défendent la famille et la mère! Comment peuvent-ils laisser faire cela?

On va même jusqu'à viser les morts, puisque l'on compte réduire le montant de l'allocation funéraire. Mais l'intention était bel et bien de supprimer cette allocation. Ce n'est que devant la réaction du Conseil d'Etat — qui ne vous reconnaissait pas ce droit — et devant les réactions des mutuelles que le gouvernement a cédé du terrain, mais jusqu'à quand? Et si l'on ajoute à cela la décision de ne plus payer la pension qu'au conjoint, en cas de décès, quelle gêne financière allez-vous créer dans des ménages aux revenus limités qui devront supporter les frais de funérailles des parents? Quels conflits risquez-vous de provoquer lorsque ceux qui supporteront la charge seront plusieurs à disposer de faibles moyens?

En matière de dépenses, ce qui va incontestablement faire le plus de mal à de nombreuses familles, c'est la nouvelle réglementation du tiers payant et l'intervention dans les frais des actes techniques.

Nous ne sommes pas opposés à une réglementation dans ce secteur, pas plus qu'à la surveillance et au parallélisme des dépenses et des recettes des mutuelles. Mais nous regrettons que, pour des raisons pécuniaires, la santé des gens soit mise en cause. Il doit exister d'autres moyens pour diminuer ces frais avec implication complète des responsables de la santé.

Pour ceux qui arrivent en fin de carrière et qui envisagent de partir à la retraite à temps, de manière à jouir un peu de la vie, le système de la prépension offrait une possibilité que beaucoup de travailleurs ont saisie franchement. C'était en même temps une occasion d'offrir un emploi à un jeune à la recherche de travail.

En modifiant l'âge minimum de départ, en le portant de cinquante-cinq à cinquante-sept ans et en assortissant cela d'un ensemble de conditions telles que ni le travailleur, ni le patron ne prendront plus le risque d'utiliser cette possibilité, vous allez réduire le nombre de prépensionnés. On prétend que vous avez déclaré que telle était votre intention; cette décision n'est d'ailleurs vraisemblablement que le fruit d'un calcul.

Comme les jeunes seront punis à travers leur allocation de chômage de cohabitant portée à 35 p.c., il semble préférable que les anciens ne

quittent plus leur entreprise, eux qui reçoivent 60 p.c. de leur traitement ou salaire payés par l'Onem.

Enfin, ce qui se prépare dans le domaine des pensions est absolument ahurissant! S'appuyant sur le principe de l'égalité entre les hommes et les femmes, le gouvernement envisage très sérieusement d'allonger la carrière et de reculer l'âge de la pension. Dans une mesure transitoire, on enlève la possibilité aux femmes de prendre leur pension anticipativement. Elles devront donc attendre soixante ans avant de pouvoir bénéficier d'une retraite souvent bien méritée.

S'il est vrai que des personnes, et cela vaut pour les hommes comme pour les femmes, peuvent continuer à travailler et arriver ainsi à dépasser l'âge limite de la pension, elles ne représentent certainement pas une majorité. En effet, la plupart sont physiquement épuisées lorsqu'elles atteignent l'âge de 60 ans. Quant aux femmes dont la carrière a été complète, peu nombreuses sont celles qui atteignent l'âge de 80 ans.

Le gouvernement risque ainsi de mettre le doigt dans un engrenage préjudiciable à des femmes qui furent des travailleuses, des ménagères et, très souvent, des mères de famille, ce dernier élément constituant la raison déterminante de leur travail.

C'est là une belle récompense pour elles, surtout de la part des chrétiens qui prétendent toujours avoir beaucoup d'estime pour la famille et, plus spécialement, pour la mère.

En résumé, vous allez porter atteinte au statut social des travailleurs, au travers de leurs revenus du travail, de leurs allocations de complément, des allocations de remplacement, de leur état de malade et de leur situation de fin de carrière et donc de retraite.

En cinq ans, vous aurez bouleversé complètement notre droit social, le fruit de quarante ans de travail et de consensus.

Nous ne pouvons nier qu'il n'y ait pas un effort à fournir et des changements à opérer, mais il y a aussi la manière de s'y prendre.

Si j'étais à la place de certains d'entre vous, je ne serais pas fier.

Nous ne pourrions vous suivre dans cette voie, mesdames, messieurs, car vous allez trop loin. (*Applaudissements sur les bancs socialistes.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vandenhove.

De heer Vandenhove. — Mijnheer de Voorzitter, als ik mij niet vergis zijn er niet minder dan 68 geluksnummers te trekken, genoeg om een hele gemeenschap op een bijzondere regeringsmaat te doen dansen.

Bekrachtiging door het Parlement is in de gegeven omstandigheden weinig ernstig. Het is immers niets anders dan voldongen feiten bevestigen.

Beelden wij ons eventjes in dat die vele geluksnummers *en bloc* niet zouden worden bekrachtigd. Wat zou er geworden van ons bestel? Wat zou er gebeuren met de Rijksmiddelen- en uitgavenbegrotingen voor 1987, die eind vorige week reeds voor een eerste maal werden goedgekeurd?

Een dergelijke vaart zal het niet lopen. De destijds aan de leden van de meerderheid toegediende narcose die de opeenvolgende bijzondere-machtenwetten van 2 februari 1982, 16 juli 1983 en 27 maart 1986 mogelijk maakte, zal nog wel nawerken. Daarentrent bestaat geen twijfel. De bekrachtigingspil wordt geslikt, tot grotere eer en glorie van de roomsblauwe coalitie.

Omdat ik de situatie anders aanvoel, wens ik mij te mengen in het koor van de collega's die zich teweerstellen tegen de bijzondere machten en de bezielers ervan.

Mijn betoog zal beperkt blijven tot artikel 10, meer bepaald de genummerde besluiten 408, 422, en 432. De materie waarop zij betrekking hebben, ligt mij zeer na aan het hart. Terecht, want de sector van de ziekte- en invaliditeitsverzekering is immers zeer belangrijk.

Een *accident de parcours* maakt mijn uiteenzetting bij het 1° van artikel 10 overbodig omdat dit artikel in de commissie bij staking van stemmen — 8 tegen 8 —, werd verworpen. Ik vermoed echter dat daarmee niet alles werd gezegd over het koninklijk besluit nr. 408. Dat moet men met twee maten.

Het koninklijk besluit nr. 422 van 23 juli 1986 strekt eveneens tot wijziging van de wet van 9 augustus 1963, meer bepaald wat betreft het luik « uitkeringen ».

Met de bedoeling bepaalde Ziv-uitkeringen af te schaffen heeft men de invaliden zonder gezinslast in twee categorieën verdeeld. Als het enige inkomen verdwijnt, krijgen de enen een klein voordeel, vanaf 1 augustus

1986 komt er een verschuiving van 43,5 naar 45 pct. van het gederfde loon. Dat is een bonus van 1,5 pct. De anderen schieten er 3,5 pct. bij in, want zij moeten het stellen met 40 pct. van het gederfde loon. Hier meet men met twee maten.

Het is even betreurenswaardig dat de adviesmacht over de omvang van de primaire ongeschiktheidsuitkeringen, van het bedrag van de uitkering van de begrafeniskosten en van de invaliditeitsuitkeringen wordt onttrokken aan het beheerscomité van de dienst voor de uitkeringen.

De minister van Sociale Zaken kan wel beweren dat het enkel de bedoeling was de procedure te versnellen. Dit neemt niet weg dat de Raad van State hier helemaal niet mee akkoord gaat: «De eerste twee groepen van maatregelen, te weten de afschaffing van de uitkering voor begrafeniskosten en de inkrimping van de advies- en raadplegingsprocedures, voorgeschreven door de artikelen 40, 46 en 50 van de wet van 9 augustus 1963 kunnen niet worden ingepast in voormelde bijzondere bevoegdheden.»

Intussen waren wij getuige van het ongelooflijk vertoon dat zich afspeelde rond de uitkering voor de begrafeniskosten. De Raad van State staat ook niet toe dat een loopje wordt genomen met de uitoefening van de bijzondere machten en verwijst naar artikel 1, 5, van de bijzondere-machtenwet van 27 maart 1986.

Dat zet er mij toe aan ter zake een amendement in te dienen bij artikel 10-2° dat ertoe strekt, enerzijds, artikel 1 van het koninklijk besluit nr. 423 van 23 juni 1986 te doen vervallen om te verhinderen dat de punten 3, 4 en 5 van artikel 40 van de wet van 9 augustus 1963 zouden worden geschrapt en, anderzijds, artikel 2 te doen vervallen om te verhinderen dat artikel 46 van de wet van 9 augustus 1963 zou worden omgebogen ten nadele van een reeks op zwangerschapsrust rechthebbende werknemers, meer bepaald wat betreft de bijkomende uitkering bij rust wegens bevalling.

Tot slot nog enkele woorden met betrekking tot het koninklijk besluit nr. 432 van 5 augustus 1986 betreffende de forfaitaire betaling van de rijkestegemoetkomingen voor de sectoren «geneeskundige verzorging» en «uitkeringen» voor de dienstjaren 1986 en 1987. Hieromtrent wordt er opnieuw op gewezen dat bij die bepaling rekening wordt gehouden met de besparingen die werden verwezenlijkt in het kader van het saneringsplan. Dat belooft dus! Vervolgens wordt het globaal pakket van op te nemen administratiekosten voor 1986 vastgesteld op 18 380 miljoen, zijnde het equivalent van het bedrag van 1985. De minister van Sociale Zaken was ongetwijfeld gerustgesteld wanneer hij heeft vernomen dat er zelfs nog enkele miljarden af kunnen, dit althans volgens de verklaring die werd afgelegd naar aanleiding van de hetze veroorzaakt door het artsensyndicaat Wynen.

Ik weet dat deze materie niet steeds naar behoren wordt benaderd, maar ik ben toch de mening toegedaan dat de uitvoerende organen van het Riziv beter verdienen dan geroddel en storten onder de gordel.

Om te besluiten wil ik nog zeggen dat dit ontwerp niet kan worden goedgekeurd. (*Applaus op de socialistische banken.*)

M. le Président. — La parole est à M. Taminiaux.

M. Taminiaux. — Monsieur le Président, si nous étions en d'autres lieux, je dirais que nous allons passer la veillée ensemble et que c'est l'heure des histoires. Mais l'histoire que je vais essayer de vous raconter...

M. Dehaene, ministre des Affaires sociales et des Réformes institutionnelles. — Je suppose qu'elle ne sera pas drôle.

M. Taminiaux. — J'allais justement préciser que si elle commence comme un conte de fées, on y trouve une grande place pour la fée Carabosse.

M. Wyninckx. — Très bien joué!

M. Taminiaux. — Je fais mon possible.

J'ai été amené à employer le système du tiers payant, il y a plusieurs années déjà, lorsque, m'occupant de jeunes gens socialement défavorisés accueillis en externat, je me trouvais aux prises avec l'épineux problème de l'absence ou de l'insuffisance des soins de santé élémentaires.

L'établissement dont j'avais la responsabilité ne disposait pas, dans le cadre organique du personnel, d'un membre du corps médical. Les familles étant particulièrement pauvres et défaillantes, je ne pouvais

quand même pas assister à de telles situations sans réagir et sans faire assurer les remèdes indispensables. Tout naturellement, mes collègues et moi faisons appel alors à un médecin généraliste. C'est là le début de notre petite histoire, car, comme tout bon client, nous voulions payer tout à fait normalement ce précieux prestataire de soins.

En effet, celui-ci, enregistrant discrètement les signes extérieurs révélant la situation sociale de l'adolescent, puis constatant notre embarras au moment d'établir les documents nécessaires et de passer au paiement de sa prestation, ce médecin refusait de recevoir son dû. Cela nous gênait de l'avoir ainsi dérangé, et nous avions la sensation de profiter de son attachement au serment d'Hippocrate. Une fois ou deux, c'était raisonnable, mais en faire un système nous paraissait intolérable.

Nous nous adressions alors aux parents et insistions pour qu'ils assurent le suivi. Il arrivait aussi que, lorsque son état physique le permettait, nous exigions de notre protégé qu'il prenne la peine d'effectuer lui-même les démarches indispensables dans les plus brefs délais. Mais, dans un cas comme dans l'autre, bien souvent, nous devions déplorer que, s'il nous arrivait d'être entendus, nous n'étions pas forcément écoutés.

Et notre conscience nous dictait alors d'alerter de nouveau le médecin, mais pas toujours le même, car cela nous donnait l'impression d'abuser. Cette procédure ne nous plaisait vraiment pas et nous cherchions une autre solution établissant une relation plus normale, moins embarrassante avec le médecin.

C'est ainsi qu'après bien des réflexions, nous avons eu connaissance des possibilités offertes par le recours au système du tiers payant. Et, après avoir obtenu l'accord de ses collègues, un jeune médecin accepta d'y collaborer. Il ne devait certes pas intervenir tous les jours, mais il répondait avec diligence et compétence à nos appels.

Je puis vous assurer que nos jeunes gens furent alors plus régulièrement et plus correctement soignés.

Je cite ce cas parce que je l'ai vécu et apprécié. Et je suis certain que dans notre pays où l'importance du quart monde augmente, un tel service mérite d'être encouragé.

La crise économique a provoqué, comme vous le savez, la diminution des revenus des ménages et ils sont de plus en plus nombreux ceux dont l'insuffisance des revenus engendre la peur de devenir malade, d'aller chez le médecin, chez le pharmacien.

Ils ne sont pas rares ceux qui, d'ailleurs, retardent le moment de l'achat des médicaments ou même renoncent à faire les frais des prescriptions.

Aussi, je suis intimement convaincu que, dans le contexte socio-économique actuel, le recours au tiers payant est un service remarquable pour les plus démunis de nos citoyens et qu'il faut le protéger.

Les institutions, cliniques, polycliniques qui pratiquent ce système, réalisent une œuvre admirable dans le domaine de la santé, du droit à la vie.

Et franchement, je n'arrive pas à admettre que l'utilisation du tiers payant soit interdite dès le 1er janvier 1987. Les plus modestes d'entre nos concitoyens en feront incontestablement les frais. Que ce soit en consultation chez le médecin, ou lors d'une de ses visites, ou dans une polyclinique, les intéressés n'auront d'autre alternative que de régler d'abord eux-mêmes les honoraires du médecin généraliste ou spécialiste.

De plus, on n'hésite pas à les culpabiliser en les accusant, à tort d'ailleurs, de surconsommation médicale. On répand le bruit qu'ils ont exagéré, un peu comme s'ils se moquaient de l'intérêt général, comme s'ils volaient leurs semblables. Personnellement, je suis persuadé du contraire. Le sentiment de solidarité ne s'éteint pas chez ceux qui souffrent car ils connaissent trop bien le prix à payer pour se faire soigner. Et c'est à ceux-là que le gouvernement veut faire prendre conscience du coût de l'acte médical, alors que ceux qui possèdent la fortune peuvent, sans inquiétude aucune, voir le médecin tous les jours s'ils le souhaitent.

Comprendre les autres, je le dis souvent, c'est essayer de se glisser dans leur peau. Il ne faut pas être grand clerc pour se rendre compte qu'il est impossible, pour ceux dont les revenus sont très affaiblis, de faire face, par exemple, à la visite hebdomadaire du médecin généraliste, car il leur en coûtera, au tarif le plus bas, environ deux mille francs par mois, sans compter le prix des médicaments, parfois prohibitif. Et je ne parle pas des médecins spécialistes ou des visites en soirée, ou en week-end.

Dans un pays qui compte plus d'un demi-million de chômeurs complets indemnisés, dont près d'un tiers doivent se débrouiller avec les allocations de chômage pour vivre, on peut se poser des questions. Surtout lorsqu'on

sait que, si de 1982 à 1985, l'indice des prix à la consommation a augmenté de plus de 20 p.c., l'allocation journalière moyenne n'a progressé que de 11 p.c.

Il saute aux yeux que le fossé se creuse. Par ailleurs, il est symptomatique aussi que près de la moitié des chômeurs complets indemnisés ne disposent pas de ressources atteignant 17 000 francs par mois. Et que dire des chômeurs de longue durée, des cohabitants, qui, selon la réforme de l'article 143 que vous avez approuvée, subiront automatiquement la suspension de leur droit aux allocations de chômage et seront précipités vers le minimex, vers l'assistance? A ce sujet, nos permanences sociales constituent le thermomètre qui mesure l'intensité des drames sociaux.

Vous conviendrez avec moi que la colonne de mercure s'élève progressivement. La fréquence des demandes d'intervention pour des coupures de gaz ou d'électricité est un élément de cette mesure.

Parmi les plus humbles, il en est qui empruntent pour honorer leurs dettes et accumulent ainsi les entraves au rétablissement de l'équilibre du budget familial. Cela se termine parfois par la vente d'un mobilier minable sur la place publique.

Comment, dans ces conditions, jouir du droit à la santé, alors qu'il faut payer avant de se faire soigner? Bien sûr, vous me direz que la mutuelle rembourse une part non négligeable des honoraires, et vous ajouterez que les malades n'attendront pas pour présenter leur quittance au guichet de l'organisme assureur. Encore faut-il que le malade ou son entourage soit en mesure d'effectuer cette démarche! Une démarche dont la répétition a incontestablement un effet dissuasif. Est-ce là l'objectif poursuivi?

Il ne faut pas perdre de vue que les plus pauvres se rendront compte progressivement, malgré la résistance psychologique que cette décision leur imposera, qu'il est préférable de se résigner à solliciter leur hospitalisation, car, dans ce cas-là, le tiers payant est utilisé.

Et là, je m'interroge encore, car je perçois une incohérence par rapport au discours gouvernemental qui prétend privilégier la médecine à domicile et supprimer 2 000 lits d'hôpitaux en 1987 et 4 000 lits en 1988. Il ne faudrait pas s'étonner si les cliniques connaissent, paradoxalement, plus d'admissions en hospitalisation.

Parmi ces patients défavorisés, j'en connais qui cacheront leur misère, hésiteront avant de recourir aux soins adéquats, ou attendront simplement que la douleur disparaisse... Et ce ne sont certes pas les médecins non conventionnés qui perdront cette clientèle.

Il est donc évident que l'interdiction du tiers payant dans les actes les plus courants de la médecine constitue une mesure antisociale. Même la mutualité chrétienne n'y est pas favorable.

C'est une atteinte aux vertus de la prévention, par la pénalisation de ceux qui n'ont pas les ressources suffisantes pour préserver leur santé. L'exemple vécu cité au début de mon exposé montre bien ceux qui vont souffrir.

Est-ce pour cela que le Roi pourra accorder des dérogations dans certains cas réputés exceptionnels?

Aussi, comme je l'avais demandé en commission, j'aimerais connaître les critères qui seront retenus et les conditions qui seront arrêtées pour obtenir l'autorisation de déroger aux mesures d'interdiction. Seront-ce des catégories de personnes ou des catégories d'institutions qui seront concernées?

Je m'explique.

Est-ce la situation sociale individuelle qui sera prise en considération ou la vocation sociale d'une institution? Je souhaiterais être éclairé en cette matière. De toute façon, est-il bien raisonnable d'agir par dérogation dans un domaine aussi fondamental?

Un autre aspect du problème réside dans les difficultés administratives qui naîtront inmanquablement pour les hôpitaux et les organismes assureurs. En effet, les hôpitaux vont devoir employer le mode de paiement direct pour les prestations interdites au tiers payant, alors, qu'ils ont fait l'effort d'une facturation par support magnétique.

Quant aux mutualités, elles enregistreront inévitablement, surtout au niveau des permanences locales, un accroissement du volume des opérations administratives et financières, ce qui peut d'ailleurs représenter un danger.

Alors qu'il est tant question de diminuer les frais administratifs, est-il normal d'augmenter la quantité de travail imposée aux mutuelles? Elles risquent d'être doublement préjudiciées.

Pour terminer, j'en viens à des considérations sans doute plus politiques.

J'ai grandi dans une région où les vieux militants socialistes nous ont appris la valeur des mutuelles et les combats qu'ils ont menés pour bâtir un formidable réseau de solidarité. Ce n'est pas sans émotion que j'entends encore la voix de ceux qui nous répétaient: «Si tu es pauvre, oblige-toi à conserver assez d'argent pour payer tes cotisations de mutuelle, car sans cela tu connaîtras la misère.» Ce sont ces gens-là, fraternels et résolus, qui ont créé une médecine pour les actes de laquelle il n'était pas question d'argent entre le bénéficiaire et le prestataire. Polycliniques et hôpitaux fonctionnaient en vertu de ce principe. Le droit à la santé était assuré.

Depuis quelques années, cette noble et essentielle conquête sociale subit des attaques continuelles. L'argent contre le droit social! On croit relire Zola...

Alors, je vous le demande, qu'a-t-on fait du XXe siècle? (*Applaudissements sur les bancs socialistes et sur certains autres bancs.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Valkeniers.

De heer Valkeniers. — Mijnheer de Voorzitter, zoals beloofd zal ik trachten kort te zijn. Het koninklijk besluit nr. 465 handelt over het gewaarborgd weekloon voor bepaalde werknemers dat op veertien dagen wordt gebracht. Dit wordt voor de werkgevers ietwat «verzoet» in koninklijk besluit nr. 466. In de commissie heb ik reeds opgemerkt dat ik niet akkoord ga met deze maatregel. Het verleden bewijst dat dit opnieuw zal leiden tot misbruik.

Toen ik als huisarts begon, moest een werknemer bij ziekte de eerste drie dagen laten vallen. Daarmee werd rekening gehouden. Toen volgde een analoge maatregel die stipuleerde dat iemand die veertien dagen ziek was ook de eerste week volledig werd betaald. De mensen werden dan ziek voor een periode van veertien dagen.

De heer Egelmeers. — Daar hebben ook de dokters aan meegewerkt.

De heer Valkeniers. — Dat is mogelijk. Dat sommige dokters minder gewetensvol zijn, is echter geen verontschuldiging. De politici maken de wetten, of liever gezegd, het wetgevend werk gebeurt momenteel tot 95 pct. door ministers.

Wij hebben een les gekregen in het verleden. Deze maatregel zal leiden tot meer verzuim op het werk, niet altijd wegens ziekte maar vaak uit gemakzucht. Daarom kunnen wij dit koninklijk besluit niet goedkeuren. Principieel is het tegen de gezondmaking van de sociale zekerheid.

Ik ben zelfs van oordeel dat de carenzdagen ook in de openbare sector gewenst zijn. Ik weet wel dat de vakbonden hier niet willen van weten. Nu moeten controlerende arbeidsgeneesheren, pas aan de universiteit afgestudeerd en met een goede partijlidkaart op zak, de oudere artsen de les lezen. Het resultaat is dat geen onderzoeken worden aangevraagd en dat er geen controle is. Nu zijn er geen carenzdagen en is er geen controle. Als burgemeester kan ik getuigen dat meer en meer mensen zich regelmatig een of twee dagen «permitteren».

Over het koninklijk besluit nr. 410 was er eenparigheid in de commissie. Het is een aanmoediging voor moeders om drie jaar thuis te blijven om hun kinderen op te voeden.

Het koninklijk besluit nr. 423 is volgens mij een beloning voor gemeenten die slecht werden bestuurd. De sociale zekerheid kan nu innen via het Hulpfonds tot het financieel herstel van deze gemeenten. Degenen die het goed doen, worden niet beloond. Voor degenen die het niet doen zoals het hoort, vindt men een uitweg; zij worden beloond voor wanbeleid.

In verband met het koninklijk besluit nr. 408 verklaart de minister dat hij de boekhouding van de ziekenfondsen grondig zal laten controleren door een onafhankelijk orgaan. Ik heb daar twijfels over, rekening houdend met de samenstelling van zijn kabinet en met degenen die het daar voor het zeggen hebben. De minister heeft reeds gezegd dat de artsensyndicaten «niet mogen kijken». Wie zal controleren en wie inzage krijgt in de controle, weet ik niet. Vroeger werden nog wel eens studies

opgesteld die niet bekend zijn gemaakt. Wij zijn nieuwsgierig. In elk geval, het voornemen lijkt goed te zijn. Wij wachten af wat het wordt.

De heer Dehaene, minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen. — Het is een eerste stap.

De heer Valkeniers. — Voorz. vraag ik mij af waarom de derde-betalerregeling werd afgeschaft voor raadplegingen.

De heer Egemeers. — Dat besluit bestaat niet meer.

De heer Valkeniers. — Ik krijg af en toe sukkelaars op consultatie aan wie ik zeg dat zij mij mogen betalen wat ze terugtrekken van het ziekenfonds of dat ik de rekening naar de derde-betaler zal opsturen. Ook aan personeelsleden in de klinieken en aan familieleden sta ik dat toe. Vandaag is dat niet meer mogelijk.

De heer Dehaene, minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen. — Waar staat dat?

De heer Valkeniers. — In uw koninklijk besluit nr. 408 wordt melding gemaakt van de derde-betalerregeling. Ik heb u het voorbeeld gegeven van die arme drommels. Dat is nu niet meer mogelijk.

De heer Dehaene, minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen. — Als u uw goed hart wil tonen, kan dat altijd. Als u aan om het even wie zegt eerst naar het ziekenfonds te gaan en dan bij u terug te komen om u te betalen met het geld dat ze hebben ontvangen, dan is dat best mogelijk.

De heer Valkeniers. — Ik meen u goed te kennen, maar zo naïef bent u toch niet. U weet zeer goed — in mijn vak heeft men zeer dikwijls met marginalen te maken — dat deze personen met het geld dat ze bij het ziekenfonds hebben ontvangen waarschijnlijk eerst naar het café gaan. Deze regeling geeft de dokters niet meer de gelegenheid zich sociaal te gedragen. Wij konden de zeer zwakken in de maatschappij gratis verzorgen. De dokter kon in bepaalde gevallen zijn honorarium of een deel ervan laten vallen, het ziekenfonds betaalde alleszins. Vandaag kan dat niet meer. Ik heb verleden week nog voor 20 000 frank briefjes teruggekregen. Het ziekenfonds meldde mij dat de briefjes 102.211 niet meer werden terugbetaald ingevolge de richtlijn van de minister.

De heer Dehaene, minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen. — Waren uw briefjes wel juist?

De heer Valkeniers. — Mijnheer de minister, wat is het voordeel van de nieuwe regeling die erin bestaat dat een raadpleging in derde betaler niet meer mag worden aangerekend.

De heer Dehaene, minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen. — De inspiratie daarvoor is de volgende. Met het bestaande systeem genoten in feite de specialisten een derde-betalerregeling en slechts weinig huisartsen, vooral in de stedelijke agglomeraties. Dit had tot gevolg dat de indruk werd gewekt dat de specialistische geneeskunde gratis was en de huisartsgeneeskunde betalend. Aangezien men onmogelijk alle huisartsen in de derde-betalerregeling kan betrekken, heb ik gemeend dat de feitelijke discriminatie op het terrein best kon worden weggewerkt door op het niveau van de consultaties de derde betaler af te te schaffen.

De heer Valkeniers. — Ik geef een voorbeeld. Veronderstel dat ik een polikliniek heb van de christelijke mutualiteit en ik behandel de mensen zoals ik tot nu toe deed. Ik reken 5 à 20 frank inkomgeld en al de briefjes worden naar het ziekenfonds gestuurd.

De heer Dehaene, minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen. — Dat kan niet.

De heer Valkeniers. — Welnu, ik heb hier in de Senaat reeds iemand horen zeggen dat er voor haar geen probleem was, want dat de echtgenoot reeds wist in welk ziekenfonds de briefjes werden terugbetaald.

De heer Dehaene, minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen. — Als het de briefjes zijn voor zijn ziektegeval, spreekt dit vanzelf. Een gegroepeerd inbrengen van de briefjes van de patiënten is echter normaal onmogelijk.

De heer Valkeniers. — Is u daar zeker van? Nochtans heb ik gehoord dat dit nu reeds door bepaalde ziekenfondsen aan de dokters werd toegezegd. De minister kan immers niet controleren of de briefjes door de patiënt zelf werden ingebracht, of deze het volle tarief heeft betaald en om terugbetaling heeft verzocht. Het is niet mogelijk het onderscheid te maken of de briefjes werden binnengebracht door de patiënten of door de poliklinieken. Het systeem is niet waterdicht. Nu reeds bestaan er akkoorden tussen ziekenfondsen en poliklinieken.

Wij zullen de praktijk afwachten. Ik verzeker u dat het systeem dat u wil invoeren geen enkel nut heeft. Zoals altijd zullen de kleine vissen het slachtoffer zijn en zullen de grote ontsnappen.

Alles bij elkaar genomen is het een treurige maatregel.

De derde-betalerregeling is verplicht in de ziekenhuizen. Waarom is dit nodig? Voor de ziekenhuisopname?

De heer Dehaene, minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen. — Om dezelfde reden als die waarom u dat bepleit voor de consultaties. Anders zouden de facturen nog groter zijn.

De heer Valkeniers. — Ik heb tot op heden steeds zo gewerkt: als de patiënt kan betalen, betaalt hij en krijgt hij het geld terug. Kan hij niet betalen, regel ik het rechtstreeks met het ziekenfonds. Het stond mij vrij een geste te doen tegenover mijn patiënt. Zij, die het kunnen, moeten nu zelfs niet meer betalen. Dit zal snel geweten zijn. Er zal echter geen controle mogelijk zijn. Weinig gewetensvolle dokters kunnen zoveel nummers vermelden als ze wensen. Wie zal het controleren? Niemand. De minister weet toch dat het systeem van de derde betaler tot bedrog geleid heeft.

De heer Dehaene, minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen. — U moet weten wat u wil. Als de derde-betalerregeling wordt afgeschaft, klaagt u. Maar bedrog was even goed mogelijk.

De heer Valkeniers. — Laat de vrije keuze, zoals het was. Dat deed niemand pijn. Het systeem liep goed. De minister moet toch niet alles willen hervormen. Een wijziging brengt geen enkel financieel voordeel. Wel zal er meer fraude voorkomen.

Zoals de minister weet, wordt de dokters gegarandeerd dat ze binnen een bepaalde termijn zullen worden betaald. Waar de dokters nu voor de mutualiteiten bankier hebben gespeeld voor zes maanden, een jaar of meer, zullen de mutualiteiten nu binnen een welbepaalde termijn moeten betalen en hun uitgaven zullen groter worden.

De minister zegt dat de nieuwe maatregelen sociaal geïnspireerd zijn. Ik twijfel er niet aan dat er een sociale filosofie achtersteekt, maar ik vraag me af of dit de enige inspiratie is. Ik ken de minister te goed als een grote machiavellist. Ik ben ervan overtuigd dat de bedoeling hoofdzakelijk is, de mutualiteiten uiteindelijk alleen de sleutel van de brandkoffer te geven zodat de artsen compleet zijn overgeleverd aan de ziekenfondsen die zullen beslissen hoeveel hun honorarium bedraagt. De minister wil de artsen kluisteren en overleveren aan de ziekenfondsen.

Zuiver bekeken voor de patiënt en voor het Riziv zit er geen enkele besparing in de nieuwe maatregel. De toekomst zal uitwijzen dat ik gelijk heb en dat van de maatregel, die de minister wil invoeren, niet alleen de patiënt, de arts en de sociale zekerheid het slachtoffer zullen zijn maar uiteindelijk ook de ziekenfondsen.

De heer Dehaene, minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen. — Het is nog niet het uur van de spoken.

De heer Valkeniers. — Ik heb nog niet veel spoken gezien die er geen waren.

Als een doekje voor het bloeden om de dokters tevreden te stellen worden de administratieve kosten van de mutualiteiten nu vastgelegd in een pakket van 18,380 miljard voor 1986. Voor 1987 zal men dan wel zien... De studie, die zal worden gemaakt, zal aantonen of er met het geld gemorst werd, of misschien nog meer fondsen nodig zijn.

Ik heb de minister gehoord in de commissie. Hij heeft beweerd dat niemand deze administratie goedkoper kan uitvoeren dan de mutualiteiten. Ik vrees dan ook dat die studie niet moet dienen om besparingen te vinden maar om nog wat meer geschenken te geven. Wij zullen zien, maar de minister in de commissie gehoord hebbende, vrees ik dat dit er wel kan achtersteken.

Mijnheer de Voorzitter, ik heb met de minister van Pensioenen afgesproken dat ik drie vragen mag stellen, indien u daarmee akkoord gaat.

De heer Dehaene, minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen. — Als die drie vragen even goed zijn als uw laatste vijf minuten.

De heer Valkeniers. — Het zijn maar drie korte vragen.

Ten eerste, heeft de minister in de commissie gezegd dat hij niet geloofde — wat uit de Nationale Arbeidsraad naar buiten is gekomen — dat de oppensioenstelling op 65 jaar meer zou kosten — alleen voor de vrouwen — dan wanneer het systeem wordt gelaten zoals het is? Hij heeft opgemerkt dat die cijfers onjuist waren volgens de berekeningen van het kabinet. Heeft hij daaromtrent enig nieuws?

Ten tweede, heeft, denk ik, minister Dehaene gezegd dat ook overwogen wordt eventueel bij de pensioenberekening rekening te houden met het aantal kinderen, zoals het wetsvoorstel dat ik heb ingediend voorhoudt?

Ten derde, blijft de minister bij zijn standpunt van de pensionering op 65 jaar voor de vrouwen? Is dit wel consequent wanneer wij vandaag,

en vooral in vrouwenkringen, de opmerking horen dat de grootmoeders moeten werken en dat de kleinkinderen moeten thuisblijven en stemmen? Ik vraag mij echt af of dit verantwoord is; misschien wel over tien of twintig jaar, naargelang van de evolutie van het geboortecijfer, maar vandaag is het van het goede te veel. (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

De Voorzitter. — Wij onderbreken hier onze werkzaamheden.

Je vous propose d'interrompre ici nos travaux. (*Assentiment.*)

Wij zetten deze bespreking morgennamiddag voort.

Nous poursuivrons cette discussion demain après-midi.

De Senaat vergadert opnieuw morgen, vrijdag 5 december 1986, te 14 uur.

Le Sénat se réunira demain, vendredi 5 décembre 1986, à 14 heures.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

(*De vergadering wordt gesloten te 23 u. 45 m.*)

(*La séance est levée à 23 h 45 m.*)

318